

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik XII.

V Ljubljani, oktobra 1895.

10. zvezek.

Rožnivenška nedelja.

I. Sv. rožni venec — ključ nebeški.

Kraljica sv. rožnega venca, prosi
za nas! Lavret. litanije.

Stari Grki in Rimljani, kolikor je bilo bolj premožnih, naročali so večkrat v svojih oporokah, naj se zgradé posebni vrtni, v katerih se smejo nasaditi le vrtnice (rože), da bi tam vsako leto praznovali njih smrtne dneve, imenovane praznike rož (rosalia). Ob tacih dneh so prišli skupaj prijatelji in dediči rajnega in sebe in grob ovenčali z vrtnicami ter sredi vrtnic v čast pokojnemu imeli pojedino, pri kateri so se hvaležno spominjali življenja, del in čednostij njegovih. Večkrat ni bil kar smrti dan, ampak tudi kak drug dogodek v življenju, v čegar spomin so imeli tak praznik.

Če pa so se stari pagani tako lepo spominjali svojih dražih, ali se mar mi ne bomo večkrat ozrli kvišku ter pogledali, kdo je nam najdražji, komu v čast imamo mi praznovati vesele praznike? Pa saj je za to poskrbela že sv. Cerkev ter našima največjima prijateljema postavila več praznikov, namreč Jezusu in Mariji. Posebej pa je današnji praznik odločen za to, da se Jezus in Marija venčata z najlepšimi venci. Gotovo so jima vseč venci in šopki iz vrtnic in drugih cvetlic, ki jih pokladamo na njune altarje in ovijamo okrog njunih podob, vendar pa so jima duhovni venci brezdvomno še ljubši. Vence menim, ki so spleteni iz duhovnih rož, iz čednostij in zaslug, iz življenja, trpljenja in smrti Gospoda našega Jezusa Kristusa in njegove Matere Marije. Tista molitev, ki

vse to obsega, se po pravici imenuje sv. rožni venec, in Marija je Kraljica sv. rožnega venca. Papež Leon XIII. nam to tako pomenljivo molitev leto za letom vnovič priporočajo ter vse krščanstvo izročajo mogočnemu varstvu Kraljice sv. rožnega venca.

Tudi jaz povzdignem danes svoj glas v proslavo Kraljice sv. rožnega venca in vam v ta namen pokažem neko posebno prednost sv. rožnega venca. Jaz trdim, da je sv. rožni venec — ključ nebeški. Le poslušajte, naučim vas danes nebesa odpirati!

Prišel je na smrtno posteljo samostanski brat in vpraša ga njegov prednik, če ima še kako željo, ki bi jo rad imel spolnjeno. »Nobene druge«, pravi, »kot to, da mi moj rožni venec gotovo denete v rakev«. Pri samostanskem bratu, da, pri vsakem katoliškem kristijanu razume se to samo po sebi, da dobi rožni venec v roke in v rakev. Zato samostanski predstojnik radovedno popraša umirajočega brata, zakaj izreka tako željo, ki bi se mu bila že tako spolnila. Brat odgovori, da se mu je že prejšnjo noč sanjalo, da je umrl in se pred nebeškimi vrati sešel z dušo, ki je imela pri sebi cel zvezek ključev ter drugega za drugim poskušala, da bi odprla nebeška vrata, a nobeden jih ni mogel odkleniti. V silni zadregi prime nazadnje še za rožni venec, če bi s tem mogla odmakniti zapahe nebeške. In glej, kar se ji ni hotelo posrečiti z nobenim drugim ključem, posreči se ji s križem pri rožnem vencu. Tej duši je torej rožni venec postal ključ nebeški. Če pa je tej duši pomagal sv. rožni venec, utegnil bi, pravi nadalje umirajoči samostanec, tudi njemu pomagati, zlasti, ker v svojem življenju ni znal nobenega ključa tako sukati, kakor rožni venec, ki ga je od svoje mladosti molil skoraj vsak dan. Zato se hoče tudi on preskrbeti s tem ključem, da ne pride v zadrego, ko bi mu odrekli drugi ključi.

Vsacemu kristijanu je svetovati, da posnema tega modrega bogoljubca, ter se tako privadi rožnega venca, da bi mu mogel biti v sili ključ nebeških vrat.

Pogledati moramo, ali ima sv. rožni venec vse take lastnosti, ki jih mora imeti ključ nebeški.

Sveti Janez evangelist nam popisuje nebeški Jeruzalem, večno mesto, da je imelo veličastvo božje in njegova svetloba je bila podobna dragemu kamenu, kakor kamenu jaspidu, kakor kristalu. In je imelo velik in visok zid, kateri je imel dvanajst vrat, in na vratih je bilo dvanajst angeljev. Mesto samo pa je bilo čisto zlato, enako čistemu steklu. In dvanajstera vrata so bila dvanajst biserov vsaka posebej; vsaka vrata so bila iz enega bisera; in ulice mesta

so bile čisto zlató, kakor prozorno steklo. (Razod. 21, 11. 12. 18. 21.) Kjer pa so vrata čisto biserna, tam pač tudi ključi ne smejo biti iz navadne kovine, ampak skovani iz najdražjih snovij. Če pa ima biti rožni venec dober ključ nebeški, potem morajo biti v njem najdražje snovi, ki so shranjene v bogatem rudniku krščanstva. In zares je tako.

Sveti rožni venec je sestavljen iz najdražjih kovin in žlahtnih kamenov, ki se najdejo v krščanstvu ter ga vsposobljajo za ključ nebeški.

1. Prva je potrebna vera.

Vrata nebeškega Jeruzalema so biserna. To nas spominja na to-le priliko Jezusovo: »Nebeško kraljestvo je podobno kupcu, kateri išče dobrih biserov, kateri, ko je našel en drag biser, je šel in prodal vse, kar je imel, in ga je kupil.« (Mat. 13, 45. 46.) »Biser«, to je prava vera, tista vera, o kateri pravi Jezus: *Kdor ne veruje, je že sojen* (Jan. 3, 18.) in zopet: *Kdor ne veruje, bo pogubljen*. (Mark. 16, 16.)

Huda je ta obsodba, toda pravična v isti meri. Kaj stori, kdor ne veruje? Tak reče Bogu takorekoč v obraz: »Kar si ti učil, storil, trpel, da bi mene izveličal, vsega tega jaz ne verujem!« Taka razžalitev zadene Božjo resničnost, njegovo svetost in usmiljenje. Nejevernik mora biti pogubljen: Bog ne more drugače in človek ne o č e drugače.

Zato pa je vera neobhodno potreben del ključa nebeškega, brez vere ne odpre noben ključ. In sv. rožni venec, ali mar ta ne tirja v vsacem oziru naše vere? Dogodki, ki so se vršili pred več kot osemnajststo leti, tirjajo vero; skrivnosti, ki se v vsacem očenašu, v vsaki češčenamariji, v vsacem delu in oddelku hranijo in ponavljajo, tirjajo brezpogojno vero. Zato je pred sveti rožni venec kot nekak skupen verski pregled postavljena apostolska vera.

Ko so pobožnemu grofu Leopoldu pl. Stolbergu, spreobrnencu, molili ob smrtni postelji molitve za umirajoče in vmes tolažilne besede: *Če tudi je grešil, vendar Očeta in Sina in sv. Duha ni tajil, temveč veroval*, ponovil je veselega srca: »Veroval sem, veroval sem!« Vedel je dobro, da je najboljše priporočilo za oni svet vera in sicer vera katoliška. Vsa druga priporočilna pisma ne veljajo pred nebeškimi vrati nič, če tega ni: veroval je.

Če gre kdo čez mejo v drugo deželo, ali stopi v kako tuje mesto, ni mu treba povsodi potnega lista. Toda pred pragom ne-

beških vrat se brez veljavnega potnega lista ne opravi nič. Sv. vera le vsposobi človeka, da se oglasi tam kot spoznovalec Kristusov. V nebeško mesto se torej pride le po veri. In ker je sv. rožni venec nepretrgana vrsta verskih resnic, ima tisti veljaven potni list, kdor z rožnim vencem pride na prag večnega mesta, njemu se odprejo nebeška vrata.

2. Razun vere je za ključ nebeški potrebno tudi upanje. Sv. Filip Neri je nekikrat tekkel po ulicah rimskega mesta ter klical: »Jaz obupam, jaz obupam!« Tako klicati v središču krščanstva, sredi božjega usmiljenja je za vsacega kristijana, kaj šele za svetnika, za kar so sv. Filipa imeli že takrat, nespodobno in kakor osramotilno za našega Odrešenika. Zakaj, dokler stoji še sv. križ, dokler imamo v katoliški Cerkvi še sv. zakramente, dokler imamo še našo ljubo mater Marijo in bije za nas še presveto Srce Jezusovo v tabernakelju, tako dolgo ni nikomur, tudi največjemu grešniku obupati. Zato so očitali sv. Filipu, da je tako nekrščansko kričal. Toda on je dobro vedel, na kar pa njegovi grajalci niso mislili, da človek sam iz sebe ne premore ničesar, Bog pa vse. Odgovoril je tedaj: »Jaz obupam — nad seboj, toda zaupam v Boga!«

Da bi človeka tako gnala k zaupanju v Boga, ni mi znana nobena druga molitev, kakor sv. rožni venec. Upanje daje pravičnim in grešnikom: upanje, da se grehi odpusté, upanje, da se dobi milost, upanje, da je vstajenje in večno življenje. V sv. rožnem vencu imamo torej drugo snov za ključ nebeški: upanje. Kdor ga je navajen moliti prav pogostokrat, zaupno lahko reče: »Vem, da moj Odrešenik živi, in poslednji dan bom vstal iz zemlje; in zopet bom obdan s svojo kožo, in v svojem mesu bom videl svojega Boga; to upanje je hranjeno v mojem srcu.« (Job. 19, 25. 27.) In tako upanje nam da moč, da premagamo junaško vse teskoče, katere nam nasprotujejo na poti proti nebesom. Saj že posvetni ljudje le takrat prav vstrajno delujejo, ako upajo kaj posebnega doseči na svetu; koliko bolj nam je potrebno krščansko upanje, če hočemo doseči svoj najvišji namen, večno zveličanje. Po pravici se tedaj imenuje sv. rožni venec, ki v nas budi in utrjuje krščansko upanje — ključ nebeški. O, le pridno ga rabimo!

3. Nebeški ključ mora spopolniti tretjič ljubezen. Brez ljubezni ne pride nihče v nebesa. Zopet ne poznam nobene molitve, katera bi v našem srcu tako zelo vnemala in netila sveto ljubezen božjo, kakor sv. rožni venec. *Ljubezen je potrpežljiva, je*

dobrotljiva; ljubezen ni nevoščljiva, ne ravna napačno, se ne napihuje; ni časti lakomna, ne išče svojega, se ne dá razdražiti, ne misli hudega; se ne veseli krivice, veseli se pa resnice; vse pretrpi, vse veruje, vse upa, vse prenese. Ljubezen nikoli ne mine.

Sv. rožni venec ima to lastnost, da vpliva na srce kakor jeklo na kresilnik. Silno raztreseno ga mora moliti, če se pri tej molitvi ne krešejo iskre ljubezni. Naj kdo moli veseli del in ob tem v duhu roma k jaslicam in v Jeruzalem premišljevaje vzrok, zakaj je Jezus prišel v našo solzno dolino, ne bo mogel drugače, kot občudovati Jezusovo neskončno ljubezen in neskončno ljubezen večnega Očeta. Naj moli kristijan žalostni del ter spremlja Odrešenika od Oljske gore pa na goro Kalvarijo, ni mogoče, da bi z ozirom na trpečo ljubezen božjo in ob pogledu žalostne Matere Marije ostal mrzel, ni mogoče, da bi toliko ljubezen ne rodila spet ljubezni. Ali naj moli častitljivi del sv. rožnega venca ter spremlja Jezusa, zmagoslavnega, gori v nebesa na desnico Očetovo ter poslušá angeljsko alelujo, naj pozdravlja pri tem Marijo, v nebesa vzeto in z dvanajstimi zvezdami kronano, nikoli ni mogoče, da bi se mu ne vzbudile srčne želje po nebeški domovini, kjer bi častil njo, ki jo tukaj kliče »Mater Jezusovo« in »Pomoč kristijanov«; da, ni mogoče, da bi kdo pobožno molil sv. rožni venec, pa bi ostal mrzlega srca, brez ljubezni do Boga in do ljube nebeške matere Marije, prečiste Device.

V sv. rožnem vencu je torej najti tudi tretja snov za nebeški ključ: Ljubezen. Njej se ne ustavi nobena ključavnica in noben zapah na nebeških vratih.

Toda ta ljubezen ne obstoji le v pobožnih željah in besedah, marveč ljubezen, katera odpira nebeška vrata, kazati se mora tudi v dejanju. Prava ljubezen božja se razodeva v tem, da navdušeno spolnujemo vse dolžnosti, katere imamo sami do sebe, do Boga in do bližnjega. In kako da se razodeva tako junaška ljubezen božja, pokazal nam je Jezus Kristus s svojim presvetim življenjem, saj vse njegovo božje-človeško življenje na svetu ni družega kakor dejanje ljubezni, neizmerne ljubezni do nebeškega Očeta in do ljudij. Sam je rekel: *Moja jed je, da spolnim voljo svojega Očeta, ki je v nebesih*; njegova ljubezen do bližnjega pa je na kratko opisana v sv. evangeliju z besedami: *Okrog je hodil in dobrote delil*. Sv. rožni venec, ki nam v kratkih stavkih pripoveduje Jezusovo življenje, trpljenje in poveličanje, opisuje nam pravo za pravo le neizmerno ljubezen, katero je imelo in ima Jezusovo presveto

Srce do Boga in do bližnjega ter nas tako lepo uči, da ne more lepše — v čem obstoji prava krščanska ljubezen, — namreč v zvestem posnemanju Jezusa Kristusa, v natančnem spolnovanju volje božje, v vestnem izvrševanju dolžnostij svojega stanu, — da v kratkem vse povem, v svetem življenju. In sv. rožni venec, ki nas uči po Jezusovem vzoru sveto živeti, imenuje se po vsej pravici nebeški ključ. In da je to res, kaže nam najtrdnejši dokaz, skušnja, ker nihče mi ne more utajiti, da najlepše živijo v tistih hišah, kjer vsak dan pobožno molijo sv. rožni venec, in da najlepše umirajo tiste osebe, ki so ga lepo molile ves čas svojega življenja.

Za sklep vam povem resnično dogodbo, ki nam prav lepo pokaže, kako je stanovitna molitev sv. rožnega venca postala nekomu ključ nebeški.

Leta 1854., ko je bila vojska med Francozi, Angleži, Turki, Rusi, bil je vmes tudi neki francoski major in poveljnik, jako veren mož. Porojen je bil l. 1826. v Parizu. Njegova mati je prišla na smrtno posteljo, ko je bil deček star komaj šest let, očeta je bil tudi že izgubil. Umirajoča mati je hotela svojemu otroku zapustiti kak spomin; toda kaj je reva hotela, družega ni imela kot rožni venec. Dala mu ga je torej, rekoč: »Na, vzemi ta molek v spomin na svojo umirajočo mater; postal ti bo ključ nebeški, če ga boš molil. V nebesih te upam spet videti. Obljubi mi torej, da boš rožni venec molil!« Deček obljudi. Iz otroka postane mladenič, vojak. Odlikoval se je v Afriki in odločen je bil za poveljnika vojnega oddelka v krimski vojski.

Necega večera leži utrujen na svojem ležišču in ves zaspan. Nehoté pa zadene ob svoj rožni venec v žepu. Obljudil je bil svoji umirajoči materi, da bo molil rožni venec, če tudi ne prav vsak dan. Vojaška čast zahteva, da se beseda spolni. Začne torej prebirati jagode, in kolikor dalje moli, toliko manj je bil zaspan. Na misel mu prihaja rajna mati, ki je toliko zaupala na rožni venec ter njemu obljudila, da mu rožni venec postane ključ nebeški. Kar ga pokliče znan glas: »Gospod major!« Bil je vojaški duhovnik. — »Kaj vas je pripeljalo tako pozno semkaj k meni, častiti gospod?« — »Jutri, pravijo, bo hud dan; torej prosim, da bi se vojaki še enkrat spovedali.« Tu pa ugleda duhovnik molek v majorjevi roci in čudeč se, vpraša: »O, kako, da imate vi molek v rokah?« Major odvrne: »Tako ravnam že 23 let, moja mati so ga mi na

smrtni postelji naložili na vest ter obljubili, da mi postane ključ nebeški. Že jutri bi utegnil tak ključ rabiti. Zato prosim, da spoveste tudi mene, kar tukaj-le na ta-le zabojček se vsedite!« — Po spovedi zakliče major ves vesel: »Tako, sedaj je moj potni list v redu, in tukaj moj rožni venec je ključ, s tem si bom odprl nebeška vrata.« — Prav je bilo vse to; zakaj drugi dan je bil boj na Almi in med padlimi je bil tudi ta poveljnik z rožnim vencem.

Najboljša dota, ki jo morejo stariši dati otrokom, je molitev. Najpripravnejše orodje je molek, ki ga dajte vsacemu svojih otrok, kedar gre iz domače hiše v daljni svet ali v vojaški stan! Molitev sv. rožnega venca bo potem tudi njemu ključ nebeški.

Predragi, poprimimo se zvesto tudi mi tega tako izdatnega pomočka, ki nam pomaga lepo živeti in po lepem, čednostnem življenju srečno umreti. Nebeški Gospodar nam kliče vsem iz svojega nebeškega domovanja: *Trkajte in se vam bo odprlo*. Trkajmo, predragi, s pobožno molitvijo na nebeška vrata, trkajmo ponižno, trkajmo zaupno, trkajmo vdano v voljo božjo, trkajmo stanovitno, in zlati ključ — sveti rožni venec nam jih bode odprl. Amen.

Valentin Bernik.

2. Trojna moč sv. rožnega venca.

Glej! odslej me bodo srečno imenovali
vsi narodi. Luk. 1, 48.

Po pravici pozdravljamo Marijo »Kraljico prerokov«, in sicer ne samo zaradi tega, ker je na svetosti in milosti vse svetnike, tedaj tudi preroke, prekosila ter postala njih kraljica, temveč tudi zato, ker je bila napolnjena s preroškim duhom in je prihodnje reči prerokovala. To resnico nam zlasti potrjuje današnji praznik sv. rožnega venca. — Ko je Marija obiskala svojo teto Elizabeto, jo je ta, razsvetljena s sv. Duhom, veselo in spoštljivo pozdravila kot mater Gospodovo; Marija pa ji je v preroškem duhu odgovorila: »Glej! odslej me bodo srečno imenovali vsi narodi!« — Te besede so se do pičice in sijajno vresničile. Marijo časté, proslavljajo in blagoslovljajo od takrat vsi kristijani, vsa ljudstva in narodi vseh časov in stoletij. Najnavadnejši način pa, s katerim se sploh Marija časti in preslavlja, je ravno sv. rožni venec! — Zato sem rekel, da je sv. rožni venec ali pa praznik sv. rožnega venca najsijajnejši dokaz preroškega duha Marijinega!

Tudi med nami je molitev sv. rožnega venca močno razširjena, utrjena in priljubljena, in tudi mi, ki to molitev Mariji v čast opravljamo, smo priče Marijinih preroških besedij! Da bi pač tudi mi res to prelepo molitev vedno ljubili in radi molili! Današnji praznik ima ravno namen v nas poživiti ljubezen in gorečnost do svetega rožnega venca. To pa se bo zgodilo, če premišljujemo prečudno moč te molitve. Ta moč sv. rožnega venca pa je ob kratkem izrečena v besedah nekega svetnika, katere naj bodo predmet današnjemu premišljevanju. — Ko je namreč sv. Ludovik Bertrand nekemu prijatelju podaril sv. rožni venec, mu je rekel: »Imej ta rožni venec v časti, zakaj on je v Indiji bolnike ozdravljaj, grešnike spreobračal in mrtve obujal!« — To trojno moč sv. rožnega venca hočemo sedaj premisliti.

O Marija, kraljica sv. rožnega venca, daj nam k temu današnjemu premišljevanju svoj materin blagoslov, da prav spoznamo, kako mogočen pomoček si ti po sv. Dominiku podarila grešnemu svetu, da se ga tudi mi zanaprej poslužujemo z novo gorečnostjo in ljubeznijo v svoj dušni in telesni blagor!

1. Sv. rožni venec ozdravlja bolnike. Psalmist je prosil (6, 3) Boga: *Usmili se me, o Gospod, ker sem slab; ozdravi me, o Gospod! ker moje kosti se tresejo;* — in prav je imel. Saj mi kristijani vemo, da moramo v boleznih pri Bogu pomoči iskati, pri njem, v čegar rokah je življenje in smrt, kakor govori David (ps. 45. 102): *Bog je naše pribežališče in moč, pomočnik v stiskah, ki so nas hudo zadele, Gospod je, ki ozdravlja vse slabosti, in ki oteva pogina tvoje življenje!*

Ko je kralj Ohozija v svoji boleznih poslal k ajdovskemu maliku Belzebubu v Akaron za svèt in pomoč vprašat, ga je prerok Elija ostro posvaril, rekoč: »Mar ni Boga v Izraelu, da greste vprašat Belzebuba, boga v Akaronu? Zategavoljo govori Gospod: *Ne boš vstal s postelje, na katero si se vlegel, temveč umrl boš, umrl* (IV. Kr. 1, 4). In kralj je res umrl!

Bolnik mora v boleznih v Boga zaupati in pri njem najprej pomoči iskati! Vendar pa nam sv. pismo ne prepoveduje, da bi za Bogom ne smeli tudi pri svetnikih v nebesih ali pa na zemlji pomoči iskati, saj so tudi oni po božji volji naši pomočniki. Tako je iskal in našel pomoč gobovi Naaman pri preroku Elizeju; kralj Faraon pri Mojzesu in Aronu; in drugi drugod. Da je bila taka

prošnja Bogu všeč, in da so sveti možje tudi res ozdravljali in pomagali, je potrdila skušnja, zakaj mrtvi človek, katerega so v Elizejev grob položili, je zopet oživel (IV. Kr. 13, 21); in nadangelj Rafael je z ribjim žolčem ozdravil starega, slepega Tobija (Tob. 6, 9).

Ta dar pa, ki ga je Bog v stari zavezi dajal pobožnim in svetim možem, je podaril v novi zavezi tudi apostolom in drugim, zakaj rekel jim je (Mark. 16, 17): *V mojem imenu bodo hudiče izganjali, nove jezike govorili, kače prijekali, in ako kaj strupenega pijó, jim ne bo škodovalo; in na bolnike bodo roke pokladali in bodo zdravi!* in ob drugi priliki (Luk. 10, 9) jim je rekel: *V katero koli mesto pridete in vas sprejmó: ozdravljajte bolnike, ki so ondi!* — In pri sv. sv. Marku (3, 15) je naravnost rečeno, da jim je Kristus dal oblast ozdravljati bolezni in izganjati hudiče. In da so apostoli res bolnike ozdravljali in hudiče izganjali, nam apostolsko dejanje zadostno spričuje, saj sta še celó robec sv. Pavla in senca svetega Petra bolnike ozdravljala!

Kristijani! če sedaj primerimo malo z velikim, ali ne smemo po vsej pravici reči in trditi: »Če je Bog pobožnim na zemlji in svetnikom v nebesih, in če je svojim apostolom dal moč bolnike ozdravljati, kako bi mogli misliti, da bi odrekal to moč Mariji, ki mu je najljubša stvar in najbolj pri srcu, in ki je na svetosti vse drugo prekosila?!« — O kristijani, nad tem ni nobenega dvoma, in vsak kristijan sme in mora s polnim prepričanjem verovati in trditi, da ima Marija še večjo moč kot drugi, bolnike ozdravljati, hudiče krotiti, saj se ona po pravici imenuje »zdravje bolnikov!« Na tisoče in tisoče zgledov nam potrjuje to resnico. Po pravici ona lahko o sebi z Jobom (19, 15) reče: *Slepemu sem oko in kruljevemu noga*, ter še lahko pristavi: *Gluhemu sem uho, mutastemu jezik, blaznemu pamet, obsedencu rešitev, obupanemu upanje* — sploh zdravje vseh bolnikov!

Kateri pa je tisti pomoček, s katerim si moremo pridobiti Marijino pomoč? Po besedah sv. Dominika je najnavadnejši in v največ slučajih ravno sveti rožni venec! — Sv. rožni venec je res molitvena knjiga in rešilno zdravilo za bolnike. Bolnik dostikrat ne more težavnih in dolgih pobožnostij opravljati, posamne skrivnosti sv. rožnega venca pa lahko premišljuje in moli, in če to stori z zaupanjem in s pobožnostjo, bo občutil nad seboj skrivnostno moč sv. rožnega venca!

Neki stotnik v Roveredi je zaradi neke rane tako obolel, da je bil za smrt previden, in da so zdravniki upanje zgubili, da bi

še ozdravel. Zveličana Ivana od sv. Križa mu pošlje molek ter mu veli, da naj si ga obesi okrog vratu. In če je preslab, da bi ga molil, naj ima vsaj želje, da bi ga molil, med tem pa hoče sama zanj moliti. Storil je, kakor je rekla, in glejte v 14 dneh je bil popolnoma zdrav, če tudi je bil poprej že na robu groba!

2. Sv. rožni venec sprebrača grešnike. Te resnice se prepričamo, če pogledamo na začetek in zgodovino sv. rožnega venca! Čudne reči se berejo v življenju sv. Dominika, začetnika te molitve! Na tisoče in tisoče jih je s sv. rožnim vencem spreobrnil in k pravi veri pripeljal!

Nekdaj je rekel kralj Salomon (III. Kr. 2. 26) velikemu duhovnu Abjatarju: »Ti si mož za smrt, to je, smrti si vreden, (ker si se puntal zoper mene), pa danes te ne bom umoril, ker si nosil skrinjo Gospodovo vpričo Davida mojega očeta«. Enaka sodba bi bila že marsikaterega grešnika zadela, ko bi ne nosil skrinje zaveze, t. j. ko bi bil opustil molitev sv. rožnega venca, ali pa, ko bi ga ne bili drugi molili zanj. Marsikateri grešnik bi bil že zdavnej večni smrti zapadel, bi bil pogubljen, ko bi ga ne bila Marija rešila zaradi molitve sv. rožnega venca. Od tistega trenutka, ko sem opustil molitev sv. rožnega venca, je klical nek hudodelnik svoji materi, ko je bil na morišče peljan, sem padal iz pregrehe v pregreho, za katere moram sedaj svoje življenje zgubiti! — Neki drug spokornik je pa rekel, da morem sedaj svoje življenje mirno skleniti, se imam zahvaliti sv. rožnemu vencu, ker on mi ni prinesel samo milosti spreobrnjenja, temveč tudi milost stanovitnosti v dobrem!

Neki človek se na smrtni postelji ni hotel spovedati svojih grehov. Ko sv. Vincencij P. to zvé, ga obiše in mu reče: »Preljubi moj! Vi veste, da je Jezus Kristus za nas umrl, in obupujete nad njegovim usmiljenjem! O, kako močno žalite ljubezen, ki vam jo je skazal«. — A ta človek odgovori svetniku: »Pogubljen hočem umreti, da Kristusa žalim!« — »In jaz, mu reče precej na to svetnik, vas hočem pogubljenja rešiti, da ga razveselim.« Potem se obrne svetnik k drugim prisotnim ter jih povabi, naj molijo z njim sv. rožni venec, da bi se grešnik spreobrnil. In glejte, niso zastoj molili! Deviška mati Gospodova je pokazala, kolika je njena moč pri Bogu; trdo srce se je omečilo in spreobrnilo. Ta človek, ki je hotel v grehah umreti, se je svetniku skesano spovedal in spokoril.

Vidite! da sv. rožni venec je res vrvice, s katero Marija že peklu prodane duše zopet k sebi v sv. raj potegne; na njej je posebni blagoslov božji, če ga kdo moli sam, ali drugi zanj.

Za časa cesarja Friderika so prebivalci mesta Bolonja njegovega sina vjeli in ga kot suznjega vklenjenega imeli. Cesar jim je ponudil za odkup svojega sina toliko dolgo zlato verižico, da bi bila obsegla celo mesto, pa mestjani niso hoteli, in so 20 let sina imeli v sužnosti, v kateri je tudi umrl. — Vse drugačno močna in veljavna pa je verižica sv. rožnega venca; kdor to verižico sv. rožnega venca zaupljivo in stanovitno Mariji daruje, ona bo njega ali koga drugega iz sužnosti hudobnega duha v suznja ali otroka božjega spremenila!

3. Sv. rožni venec pa slednjič tudi mrtve obuja! Ko je sv. Ludovik Bertrand, dominikanec, v Indiji misijonaril, je več mrtvih oživil s pomočjo sv. rožnega venca.

Ker pa sv. Avguštin pravi, da je večji čudež, če kdo grešnika pripravi k pravemu spreobrnjenju, kakor pa po telesu mrtvega obudi k življenju, potem je tedaj sv. rožni venec, po katerem se je že toliko grešnikov poboljšalo, zares »obuditelj od mrtvih.« — In glejte! od tacih na duši mrtvih, pa zopet oživelih sem vam ravno poprej pravil. Tacih zgledov bi vam še lahko mnogo in premnogo naštel, pa ker vem, da o tem nobeden resnicoljuben kristijan ne dvomi, opustim to, ter obrnem vaše oko na drugo stran.

Kristijani! verska resnica je, da bomo enkrat vsi od mrtvih vstali, ter da se bodo naše duše zopet s svojimi telesi sklenile. Pa ravno tako res je tudi, da bodo dobri in pravični šli v večno življenje, hudobni pa v večno pogubljenje! Je toraj vstajenje k zveličanju — pa je vstajenje tudi v pogubljenje — je vstajenje v življenje — in vstajenje v smrt! — Pa glejte, ravno sveti rožni venec je tista srečna vrstica, ki bo marsikaterega iz levice pogubljenja in smrti — potegnila na desnico večnega življenja!

Ljubi moji! kaj nam ostaja ob konci današnjega premišljevanja o trojni moči sv. rožnega venca družega, kakor trdni sklep storiti, da hočemo zanaprej sv. rožni venec radi, z veseljem in pobožno moliti, ter sebe in druge k temu buditi, da ga ali sami, ali pa še boljše v družbi s svojimi domačini vsak dan, če je le moč, molimo! — S tem dobrim sklepom posvečujemo današnji praznik, ter prosimo Marijo, kraljico sv. rožnega venca za pomoč, da bi nam ona sprosila ta sklep do konca našega življenja zvesto spolnovati, da bi tako tudi mi kedaj za ta časni rožni venec — iz njene roke dosegli nebeški venec zmage in večnega plačila. Amen.

Andr. Šimenec.

Devetnajsta nedelja po binkoštih.

I. Lepota sv. Cerkve. — XXIX. Mlačnost katoličanov.

Poslal je svoje hlapce poklicat povabljene na ženitnino, pa niso hoteli priti. Mat. 22, 3.

Nebeško kraljestvo v današnji evangelijski priliki pomeni sveto katoliško Cerkev. Najprej so bili povabljeni judje, izvoljeno ljudstvo; potem pa, ko le-ti niso hoteli sprejeti povabila, šli so aposteljni tudi med pagane in so klicali in vabili vse ljudi v sv. Cerkev, kraljestvo božje in to vabljenje se nadaljuje še dan-današnji. Toda, žal, dvojna nesreča se nam kaže v tej priliki: pre-mnogi povabljeni niso hoteli priti; a tudi med onimi, kateri so prišli in postali udje svete Cerkve, niso bili vsi vredni kraljevske ženit-nine, ker niso imeli svatovskega oblačila, t. j. ker niso bili dobri in poslušni otroci sv. matere katoliške Cerkve, se v nji niso zve-ličali, marveč so se pogubili, četudi so bili katoliški kristijani.

Povabljeni so imeli sicer vsakovrstne izgovore, toda ti iz-govori jim niso nič pomagali, ker niso bili pravi in resnični iz-govori, marveč le navidezni. Pravi vzrok, zakaj povabljeneci niso prišli na ženitnino, bila je mlačnost in lenoba; zato so iz-ostali, ker so jim bila posvetna opravila bolj mar nego kraljevska ženitnina. Prav zato se tudi izmed prišlih svatov niso smeli vsi vdeležiti ženitnine, ker so bili toliko vnemarni, da si niti niso ho-teli preskrbeti svatovsko oblačilo, katero bi bili lahko zastonj dobili.

Iste mrzlote in mlačnosti so mnogovrstno krivi tudi kato-ličanje sedanjega časa ter s tem neizmerno škodujejo sebi in sv. Cerkvi. In o tej mlačnosti katoličanov hočem danes nekoliko spregovoriti.

Med najhujše bolečine, ki jih je Jezusovo presv. Srce čutilo ob prebritkem trpljenju, smemo prištevati zaspanost njegovih učen-cev: Jezus je na Oljski gori trpel smrtne bolečine, bolečine tako velike, da so mu krvave kaplje z obraza padale na tla, učenci njegovi so pa spali, čeravno jih je bil poprej še posebej opomnil, naj čujejo in molijo.

Toda, predragi v Kristusu, se li moremo drzniti, da bi oči-tali učencem to zaspanost? Ali jih moremo obsojati — radi njih

mlačnosti? Zatisnimo raje vsi osramočeni svoje oči. Da so učenci spali, si lahko razlagamo in jih opravičimo. Trudni so bili od trudapolnega dne, trudni zlasti radi svoje velike žalosti, ker so vedeli, da kmalu izgubé svojega ljubljenege Učenika. Žalosti in ljubezni potrti so tedaj učenci zaspali mej tem, ko je njih Gospod toliko trpel v svojem krvavem potu. Vendar jim je pa Jezus očital mlačnost, vendar se je vžalostil, da so v njegovem trpljenju zaspali mu dragi učenci. Kako očitanje pa zasluži še-le današnji svet, kako žalost še-le napravljajo katoličani, učenci Kristusovi, ker se tako mlačno obnašajo proti njegovi Cerkvi? Sveta Cerkev trpi in ječi, toži in krvavi iz mnogoterih ran mej tem, ko se nje sovražniki posvetujejo in so jedini v sodbi, da jo ukončajo. Divje druhali so na potu, na čelu jim mnogi izdajalci, da bi jo zvezali in uklenili. Cerkev vse to gleda, od žalosti poti krvavi pot in gré iskat tolažbe k svojim otrokom, h katoličanom. Toda katoličani so brezbožni, se ne zmenijo zanjo in spé v svoji mlačnosti in lenobi. Kako se pač ravno katoličani malo brigajo za sv. Cerkev. Katoličanom je vse jedno, ali imajo verske ali brezverske postave, versko ali brezversko šolo. Vidijo, da se mladina zlasti po srednjih in visokih šolah vzgaja v protiverskem, Kristusu sovražnem duhu, toda za vse to se ne brigajo, ni jim dosti mari, v kakih šolah, v kakem duhu se vzgajajo njih otroci. Pri volitvah jim je vse jedno, ali so možje občinskega odbora s Cerkvijo ali ne; zaspani katoličani še volit ne gredó, vse jedno jim je, ali je ta ali drugi. Kedar katoličani volijo kakega deželnega ali državnega poslanca, jim je vse jedno, ali ima dotični kandidat kaj vere, ali pa nič; bode-li v poslaniški zbornici glasoval za verske postave ali pa ne, za versko ali brezversko šolo. Katoličane dandanes vse to nič ne briga, mlačni in zaspani katoličan ti za kozarec vina voli poslanca, ki ga nasvetuje najhujši sovražnik svete Cerkve. Katoličanom je vse jedno, ni dosti mar, četudi se v njih kraju širijo brezverski časopisi, v svoji mlačnosti spijo in raje verjamejo lažnjivim brezvercem ko pa duhovnikom, oznanovalcem resnice. Katoličani spijo mej tem, ko se njih Cerkev preganja, in s svojim težko trdo prislužnim denarjem naročujejo in plačujejo veri in cerkvi sovražne liste. Tako mlačnost kažejo tedaj Cerkvi dandanes katoličani.

Ista zaspanost se pa razodeva tudi v njih notranjem božjem kraljestvu, v njih dušnem življenju. Svet dandanes spi, to se pravi: rad bi služil Bogu in hudobnemu duhu, svet bi rad Boga ljubil, pa greha ne opustil. Radi te mlačnosti in zaspanosti ni nobenega

napredka v dobrem, v čednostih. Jedna spoved je jednaka drugi, isti smrtni grehi se vedno ponavljajo. V svoji mlačnosti ljudje le toliko molijo, kolikor se jim poljubi, radi mlačnosti je tako malo strahu pred grehom. Ljudje ne gledajo toliko na notranjo pravo pobožnost, zunanost jim je vse. Svojo pobožnost merijo po tem, koliko rožnih vencev so odmolili, pri koliko mašah so bili, ne pa po tem, kako so vse to opravili; v svoji mlačnosti merijo mnogi tudi gorečnost dušnih pastirjev po številu cerkvenih slovesnostij. Vera je nekaterim le nekaj plašč, katerega ogrnejo, ko zvoní v cerkev, toda ko pridejo iz cerkve, pri cerkvenih durih ga že snamejo. Marsikdo ne vé, da ni dosti samo v cerkev iti, moliti, pridigo poslušati, temveč svojo pobožnost mora povsod, pri vseh ljudeh, v vseh svojih delih tudi dejansko pokazati. Toda marsikdo v cerkvi res lepo in pobožno moli, se dostojno vede, toda pri vsem tem tako rad preklinja, je tako trd s svojim bližnjim, tako sovražen, tako lažnjiv in nevoščljiv. Marsikdo bi rad Bogu služil, morebiti vse stori, samo bližnje priložnosti, greha nečistosti ne mara opustiti, noče čuti, pade v skušnjava in greši. To je tista mlačnost, tisto polovičarstvo, katero je Jezus tako oestro obsodil, ko je rekel: *O, da bi bil mrzel ali gorek, ker si pa mlačen, te bom pljunil iz svojih ust.* Te besede našega Odrešenika veljajo zlasti sedanjim katoličanom, ker se tako mlačno, tako mrzlo in nebrižno vedejo proti sv. Cerkvi. Kakor je na Oljski gori opominjal svoje učence, tako opominja tudi nas: *Čujte in molite, da ne padete v skušnjava.*

Kako dolgo tedaj še hočemo ostati v svoji mlačnosti? Zbudi se, kateri spiš, in vstani od mrtvih, in Kristus te bo razsvetlil. »Glejte tedaj, bratje, kako bi varno hodili ne kakor nespametni, ampak kakor pametni; odkupljajte čas, ker so dnovi hudi.« »Kdor je za Gospoda, naj stopi k meni«, tako nam kliče sv. Cerkev. Zbudimo se tedaj iz svojega spanja, otriesimo se te lenobe in mlačnosti, v tolažbo svojega Odrešenika in njegove preganjane Cerkve se pa bojimo za njo z vsem svojim orožjem, z vsemi svojimi močmi. *Kdor ni z menoj, je zoper mene in kdor z menoj ne zbira, raztresa.*

Kako zelo se pregrešimo, če se odločno ne potegnemo za sv. Cerkev, kako veliko krivico delamo svojemu Zveličarju. Mlačnost proti najvišjim, najsvetejšim stvarem, mlačnost proti Jezusu Kristusu in sv. Cerkvi je bila vedno velik greh, koliko večji je gotovo v današnjih časih, ko se Cerkev tako zelo preganja in na-

pada. »Moj jezik naj mi obtiči na nebu, če se ne spomnim tebe, če ne denem Jeruzalema vprvo svojega veselja,« tako je opeval kraljevi pevec David svojo ljubezen in udanost do cerkve stare zaveze. Kaj pa Cerkev novega zakona, sama nevesta Kristusova, bi nas li ta ne vnemala in navduševala k večji ljubezni? Za to sv. Cerkev so mučenci prelili svojo drago kri, cerkveni očetje so ji posvetili svojo učenost, učenjaki so ji žrtvovali svojo visoko znanost in vedo, svetniki so položili na njen oltar svojo svetost, verniki vseh časov so ji darovali svoje čednosti in kreposti. Kaj pa mi, ki smo tudi udje, otroci te Cerkve? Ali nimamo istih dolžnostij, kakor vsa stoletja pred nami, ni li naša sveta dolžnost, da svojo gorečnost in delavnost, vse svoje življenje z vsemi svojimi močmi žrtvujemo in posvetimo sv. Cerkvi Jezusa Kristusa?

Toliko večji greh imajo katoličani, ker se tako mlačno obnašajo do sv. Cerkve, kolikor več čuječnosti in gorečnosti kažejo njeni sovražniki. Kako zelo se tedaj pregrešimo zoper svojega Gospoda in zveličanje svoje duše, če ostanemo v spanju mrzlotte in lenobe mej tem, ko so sovražniki sv. Cerkve neumorno delavni. Sedanji čas je čas boja. Cerkev ga gotovo ni prouzročila, ona bi najraje v miru blagoslavljala svoje otroke. Toda, ker se je boj razvnel, je naša prva dolžnost, da k nji pristopimo in jo branimo.

V svoji mlačnosti do Cerkve pa ne ravnamo samo krivično; tako ravnanje nam je tudi v veliko sramoto. Kako smo goreči in čuječi, če našo čast zadeva; kako znamo govoriti, če kdo našo čast napade; kako smo urni in delavni, če je treba, da kako lastno škodo odvrnemo, za svojo mater sv. Cerkev se pa tako malo zmenimo. Sv. Jeronim je dejal: *Če kdo mene razžali, lahko prenašam, toda krivice, ki jo svet dela Bogu, ne morem prenašati.* Toda li katoličani ne delajo ravno narobe? Če kdo žali našo osebo, smo tako zelo občutljivi, največji greh zoper našega Gospoda in njegovo Cerkev pa tako lahko prenašamo. Kaka sramota pač to za nas! Pes laja za svojega gospoda, ti pa ne povzdigneš glasu za Jezusa Kristusa. Živali branijo svoje dobrotnike, ti pa mirno gledaš vse napade na sv. Cerkev.

S svojo mlačnostjo do sv. Cerkve se pa ne pregrešimo samo za sedanjost, temveč tudi za bodočnost. Radi naše mlačnosti bode vera vedno bolj pešala, reka hudobij in pregreh pa vedno bolj naraščala. Kaj bode, predragi v Kristusu, kaj bode iz vaših vam ljubih otrok, če se jim že v nežna srca ne zasaja ljubezen do sv. vere, do sv. Cerkve? Kaj bode iz naših držav, če se bodo še

vedno naslanjale na brezverske postave? Pač žalosten konec. Naši potomci bodo zašli v brezverstvo, v paganstvo, naše države pa bodo pokopane v črno temo. Vprašam vas pa, kdo bode tega kriv? Mi in nihče drugi, naša mlačnost, ki jo kažemo do svete vere in Cerkve. Vaši otroci vam bodo pozneje z vsem pravom lahko očitali vašo brezbriznost, preklinjali vašo zaspanost in mlačnost do svete katoliške Cerkve. Pomisliti moramo vendar, da ne živimo samo za sedanji čas, mi živimo tudi za bodočnost, za svoje potomce. »Nihče namreč izmed nas sebi ne živi in nihče sebi ne umrje. Zakaj če živimo, Gospodu živimo, če umrjemo, Gospodu umrjemo. Ali tedaj živimo ali umrjemo, smo Gospodovi.« Ne živimo tedaj zase, temveč za svojega Odrešenika in njegovo sveto Cerkev, za otroke in ude njenega telesa. Da ji tedaj pripravimo boljše stališče, se zanjo vojskujmo.

Iz svojega spanja se moramo tedaj predramiti in živeti za sveto katoliško Cerkev. Če tudi so kje brezverske šole, vendar vas nihče ne more siliti, da otroke nekrščansko izrežite in vzgajajte. Cerkev mora v vaših srcih in v vaših družinah dobiti isto mesto, ki jo je imela v prejšnjih boljših časih. Vaša sveta dolžnost je, da se z veliko ljubeznijo, vnemo in mladeniško navdušenostjo poprimete vsega, kar je v blagor sv. Cerkve. V prvi vrsti pa pokažite svojo katoliško zavest pri raznih volitvah. V naših zbornicah je namreč naše postavodajalstvo, v deželnem in državnem zboru se kujejo Cerkvi sovražne postave. Sveta dolžnost katoličana je tedaj, da se udeležuje takih volitev in s tem ne izpolnuje samo svoje državljansko, temveč tudi svojo versko dolžnost. Pri volitvah pa morate voliti verne, cerkvene može, poslance, ki se bodo potegovali za sv. Cerkev, za verske postave, za versko šolo. Vsakemu uplivu cerkvenih sovražnikov se moramo zoperstaviti, odpraviti v prvi vrsti veri in Cerkvi sovražne časopise. Zbudimo in predramimo se vendar enkrat, Cerkev krvavi že od svojega velikega trpljenja in nas katoličane svoje učence milo prosi pomoči in tolažbe. Toda zaspani katoličani se ji ne oglasijo in spé naprej v svoji katoliški mlačnosti in zaspanosti. Isto žalost tedaj ponavljajo katoličani dandanes sv. Cerkvi in svojemu Odrešeniku, kakor so mu jo napravili speči učenci na Oljski gori. Kdo pač dandanes tolaži sv. Cerkev?

Kakor je prišel na Oljsko goro od Boga poslani angelj in tolažil božjega Sina, tako ima tudi sv. Cerkev svoje angelje, ki jo tolažijo. Veliko je namreč tudi dandanes še vrlih, vnetih katoli-

čanov, ki se potegujejo za sv. Cerkev. Slavnoznani učenjaki so prijeli za pero in jo zagovarjajo, veliko dobrih knjig in časopisov pisanih v katoliškem duhu imamo dandanes, ki stojé kot branik nasproti sovražnim, katoliška društva za razne stanove, vede in umetnosti se ustanavljajo, toliko pobožnih duš čuje, moli in vedno večjo ljubezen kaže do Jezusa Kristusa in njegove Cerkve. To so angelji, ki tolažijo sv. Cerkev v njenem trpljenju.

Kako dolgo bode te danes vi omahovali na dve strani? Bog zahteva, da ste mu ali očitno nasproti ali pa, da se očitno zanj potegnete. Če je pa Bog vaš Gospod, zakaj zanj ne govorite, zanj ne delate in se zanj ne vojskujete?

Vstani tedaj mlačna, lena duša, predrami in zbudi se iz svojega spanja! Poteguj se za sv. Cerkev, nikar ne spi med tem, ko sveta Cerkev od žalosti krvavi pot poti, stopi k nji kot zvesti vojščak v boju zoper sovražnika, hiti ji na pomoč in jo v njeni bridkosti tolaži kot nebeški angelj. Amen.

Fr. Žvan.

2. Zavetniki zoper šibo potresa.

Veliko jih je poklicanih, a malo izvoljenih. Mat. 22, 15.

Silno resnobno besedo je v današnjem evangeliju izrekel naš Zveličar: *Veliko jih je poklicanih, a malo izvoljenih.* Veliko njih, vsi ljudje so poklicani, da bi bili po Kristusu zveličani, pa največji del jih še celo ne posluša tega glasu, kakor nezvesti judje, mohamedanci; malo se jih dá obleči pri sv. krstu s svatovskim oblačilom, in še ti ne dosežejo vsi zveličanja, ker ne prinesejo tega oblačila pred Sodnika, tako, da se sploh more reči: V primeri z vsem človeškim rodом jih je le malo za zveličanje izvoljenih. Kolikor pa jih prinese svatovsko oblačilo pred božjega Sodnika, ti so prijatelji božji, ti so potem tudi sredniki med Bogom in verniki na zemlji. Zato imenujemo svetnike naše pomočnike. Večletna skušnja pa uči, da so nekateri svetniki prejeli od božje previdnosti posebno posredovalno pomoč zlasti za nekatere sile v človeškem življenju.

Sila, ki nas je letos zadela, je šiba potresa. V pastirskem listu ste slišali, da posebni zavetniki zoper šibo potresa so: Sv. Frančišek Borgija, sv. Aleš in sv. Emigdij. Ker bo prihodnjo sredo za našo škofijo god sv. Frančiška Borgija

(sicer pa je v rimskem koledarju 10. t. m.), porabim to priliko, da vam danes o vsacem teh treh zavetnikov povem nekoliko važnejšega. Vsi trije Božji prijatelji pa prosite za nas, da nam Bog »do cela« odvrne to nevarnost!

I. Sv. Frančišek Borgija je bil rojen vojvoda l. 1510 na Španjskem in je bil pozneje podkralj v Kataloniji. Vseskozi je bil vzgled katoliškega vladarja in ljubljeneц cesarja Karola V. Smrt kraljice Izabele († l. 1539) ga nagne, svetu se odpovedati. Cesar napravi namreč v mestu Toledo najsljajnejše veselice in najslovesnejše zabave. Ali ravno na vrhuncu teh radostij pokliče Bog v malo dneh 36 let staro cesarico Izabelo s tega sveta, njo, ki je bila najlepša gospa svojega časa. Frančišek spremi truplo v Granado v kraljevo rakev. Kot priča ugleda sedmi dan po cesaričini smrti njeno nemaziljeno truplo, kako je obličje vse skremženo in spremenjeno ter truplo neznosen sopuh in sopar od sebe puhteče. Vsi pričujoči odstopijo nazaj, le sv. Frančišek ostane ter srpo ogledovaje tako truplo reče: »Kam je sedaj zginilo ono veličastvo? Kam njena presrčnost in ljubeznivost? So to tista usta, iz katerih je bilo ene besedice dovolj siromaka osrečiti, ali srečnega pogubiti? Vse je ž njo izgubljeno, vse ž njo pokopano.« Sam sebi pa govori svetnik: »Tako snedó črvi ravno tako vladarja, kakor berača, onega v zlati tkanini, tega v raztrganih capah. O prazna tolažba! O žalostni razloček! Nič več nočem s svetom imeti opravila!« Ko drugi dan pridigar — sloveči p. Avila — govori o minljivosti in prhljivosti vse človeške visokosti in lepote, je sv. Frančišek še bolj potrjen v sklepu, odslej služiti samo Bogu ter iti v samostan, ako žena umrje pred njim. Čez sedem let mu vojvodinja umrje, in čez štiri leta, ko oskrbi sv. Frančišek še svoje otroke, potrka v sv. letu 1550 na vrata jezuitskega samostana v Rimu, kjer ga sprejme sam sv. Ignacij. Frančišek mu pade k nogam ter ga poprosi sv. blagoslova. Drugo leto ga že posveté v mašnika, v treh letih postane predstojnik ali provincijal jezuitskega reda za vso Španjsko, Portugalsko in vzhodno Indijo. Kmalu postane general, najvišji redovni predstojnik.

Pri vsem tem je sv. Frančišek vedno tako ponižen in pokoren, da se samega sebe imenuje le grešnika. Pisma sv. Ignacija bere vselej le klečé. Tako je goreč pridigar, da se na njegove opomine kmalu poboljša življenje celih pokrajin. Predstojnik jezuitskega reda se odlikuje po zatajevanju samega sebe, po pobožnosti, dobrotelčnosti in skrbljivosti za celi red. Pod njegovim nadzorstvom je vzrastla posebno lepa cvetlica tega reda: Sveti Stanislav Kostka. Za vsaki mesec si je izbral kacega svetnika, da ga časti prav posebno.

Leta 1570 mora po volji papeža Pija V., ki ga je jako čislal in ljubil, z aleksandrijskim kardinalom na Francosko, Španjsko in Portugalsko, da krščanske vladarje prosi pomoči zoper Turke. Bil

je že poprej nekaj časa sem jako bolehen, na potu nazaj grede pa so ga morali nositi. Na pol mrtev dospe v Rim. Pred cerkvenimi vratmi naše ljube Gospe ukaže nosilec postati. Proti cerkvi obrnen pol ure moli. V samostanu prejme sv. popotnico. Obiska ne sprejme nobenega več, tudi kardinalskega ne, rekoč, da se ima sedaj pogovarjati samo z Gospodom življenja in smrti. Umrli je po noči na 1. dan oktobra 1572. Njegovo truplo počiva v Madridu. L. 1624 je bil slovesno prištet blaženim, leta 1671 razglašen za svetnika.

Kmalu potem, ko so ga prišteli blaženim, bil je od cerkvenega zbora in od prebivalstva pokrajine Santa Fé de Bogotá v Argentini (v južni Ameriki) izbran za zavetnika proti potresu, ki se je v tistih krajih pogosto ponavljal, in obljubili so tudi njegov god slovesno praznovati. V Tunji, velikem mestu taiste pokrajine, opazovali so na njegovi podobi skozi več tednov čudovit in čudodelen pot, potem pa je prišel strašen potres. Ko je odmrli dotični rod, v teh krajih eno leto niso več tako natanko držali svojih obljub sv. Frančišku, tedaj so se spet pojavili potresi, in češčenje sv. Frančiška Borgija se je ponovilo po vsej deželi.

Sv. Frančiška so si tudi v Evropi izvolili za zavetnika zoper šibo potresa; tako v Neapeljnu in v Siciliji. Po grozovitem potresu, ki je porušil dné 1. novembra l. 1755 mesto Lizbono ter v nekaterih minutah pokopal 30.000 ljudi, izbralo si ga je tudi portugalsko kraljestvo za svojega patrona.

II. Drugi zavetnik zoper šibo potresa je sveti Aleš. Na aventinskem griču v Rimu je stala svoje dni palača plemenitaša Evfemijana. Imel je velikansko premoženje, 300 poslov in samo enega sina, Aleksija ali Aleša, ki ga je silno ljubil. Vsa družina je bila jako pobožna in dobredelna tako, da so bile vsak dan po tri mize pogrnjene za reveže. Po želji svojih starišev bi se bil moral Aleš poročiti s plemenito in bogoljubno devico Sabino. Toda od zgoraj navdihnen zapusti Aleš v noči po poroki svojo deviško nevesto ter zbeži v Edeso na Sirsko, kjer 17 let kot berač pred cerkvenimi vratmi v radovoljnem uboštvu in vsem neznan živi jako sveto, dokler ni njegova svetost po Mariji razodeta nekemu pobožnemu možu. Da bi se izognil človeški hvali, odjadra proti Tarzu v Ciliciji, da bi odslej skrito živel pri cerkvi sv. Pavla. Bog pa pošlje tak vihar, da ladijo zanese na laško obrežje. Aleš gre v Rim, kjer poprosi za prostorček v hiši svojega očeta, ki ga ni spoznal ter toliko časa za njim žaloval. Gostoljubni Evfemijan mu ponudi pripravno sobo, toda Aleš hoče bivati v kotu pod stopnjicami. Tu živi spet 17 let nepoznan, od služabništva zaničevan in preganjan, potrpežljiv kakor angelj.

Malo pred njegovo smrtjo — bilo je začetkom 5. stoletja — zasliši se od cerkve sv. Petra sem glas: »Ta, kateri moli za blagor celega mesta, ta je v hiši Evfemijanovi; tega častite!« Tedaj zvoné vsi zvonovi po mestu sami od sebe, vse mesto leti skupaj

proti aventinskemu griču, sam papež Inocencij I. in cesar Honorij prideta, da svetnika počastita. Ta pa je že izdihnil svojo dušo. Kako pretužno in preradostno so bili v Evfemijanovi družini iznenadeni, ko zvedo iz spisa, ki ga je mrlič držal v roci, da je ravno kar umrli sveti siromak njih ljubljani in tako silno objokovani Aleš, ter sam popisal svoje življenje! Njegovi telesni ostanki so shranjeni v cerkvi, ki se zove sv. Bonifacija in sv. Aleša.

Kako pa postane sv. Aleš zavetnik zoper šibo potresa? Ko je l. 1670. mesto Inomost na Tirolskem Bog obiskal s hudo šibo potresa, zateklo se jih je mnogo v neko priljubljeno cerkev, kjer je bil sv. Alešu posvečen oltar. Strašni dan potresa je bil ravno 17. julij, spominski dan sv. Aleša. Dejali so nekateri: »Ker je sv. Aleš preživel 17 let tako rekoč pod zemljo, to je, pod stopnjicami ter pri vsem, kar se je godilo okoli njega, ostal v svojem notranjem nepremakljiv, mora pač imeti v nebesih moč, da pomiri razburjene zemeljske moči.« Ta misel je bila vsem všeč in mesto je precej obljubilo, zanaprej dan sv. Aleša praznovati ter vsako leto priti pred njegovo podobo z zahvalno in prošnjo procesijo. In kolikorkrat so odslej nastopili zemeljski potresi (najhujše je bilo dné 22. decembra 1689), zatekli so se meščani vselej spet k temu svetniku. Pod bavarsko vlado je bila ta obljubljena procesija prepovedana. Ko pa se je vnovič večkrat in hudo potresalo, preklicala je gosposka dotično prepoved.

III. Na Laškem se pa časti zlasti sv. Emigdij kot zavetnik zoper potres. Bil je rojen iz plemenite galske rodbine pri Trevirju na sedanjem Nemškem. Zaradi njegove trdne in stanovitne vere in zavoljo njegovih čudežev ga je sv. papež Marcél posvetil v škofa ter poslal v Askoli blizu Ankone na Laškem, kjer je bil pod cesarjem Dioklecijanom ali kmalu potem obglavljen. O njem pripoveduje ustno izročilo (kakor tudi o sv. Dioniziju in še o kacic dvajset mučencih), da je svojo odsekano glavo vzdignil ter nekaj stopinj nesel dalje do tje, kjer je hotel biti pokopan.

Njegova molitev je imela toliko moč, da je priklicala potres nad malikovalske tempeljne in oltarje, nad mališke kipe in podobe. Svoje vernike pa je ravno po svoji zaupni molitvi obvaroval potresa. Sv. Emigdij se časti zlasti v škofiji Askoli; in čudno, verniki te škofije so se smeli zanesti na njegovo varstvo ob potresu vsikdar, tudi če so bivali v tujini. Pa tudi drugod so skušali njegovo moč v tej stiski. Leta 1787. je zaukazal papež Pij VI. tudi duhovščini rimskega mesta posebne molitve v čast temu svetniku, »da bi bilo obvarovano glavno mesto krščanstva šibe potresa.« Njegov god se omenja (v rimskem martirologiju) dné 5. avgusta. Za ljubljansko škofijo pa je sv. Stol dovolil, njegov god praznovati dné 13. avg.

Sv. Frančišek Borgija, sv. Aleš in sv. Emigdij so torej močni zavetniki zoper šibe potresa. Razun teh je tudi še sv. Bar-

bara, ker se je potresel zid tistega stolpa, v katerem je bila zaprta, da je ušla besnemu očetu, in spet potem je nastal potres, da je zbežala skozi neko pečino na bližnjo goro.

Sicer pa nas je hotel Bog s potresom deloma kaznovati za naše grehe, deloma pa nas je obiskal s tem križem, da nas poskusi, če se znamo in hočemo poboljšati, da more tudi nas enkrat vzeti med svoje »izvoljene«. Razun pobožnih cerkvenih molitev in zdihljejev k sv. zavetnikom je torej najboljše sredstvo to, da se iznebimo greha, da se varujemo greha, da voljno zado-
stujemo za greh, da živimo v posvečujoči milosti, ter smo vedno popolnoma udani neskončno modri previdnosti božji. Amen.

Valentin Bernik.

Obletnica cerkvenega posvečenja.

I. Cerkev in njena okolica.

Kamen bo iz stene vpil, in les, ki
je med sklepi v poslopju, bo odgovarjal.

Habak. 2, 11.

V življenju Beda »častitljivega« beremo, da je poslednja leta svojega življenja oslepel, da se je pa dal nekemu dečku voditi od kraja do kraja, in kjerkoli je našel množico ljudi zbranih, je odprl svoja usta in oznanoval in učil tako živo, da je njegova beseda poslušalcem globoko v srce segala. Nekega dne prideta na hribec, kjer je ležalo polno kamenja. Dečak razuzdan, kakor je bil, je hotel svetega moža zasmehovati in za norca imeti ter mu reče: »Zdaj, oče! pridigajte, veliko ljudstva čaka na vašo besedo.« Tedaj je Beda povzdignil svoj glas, ter pridigoval in učil, hvalil in grajal, blagroval in miloval, da mu je pot po čelu tekela in kapljala na častitljivo brado. In ko je dokončal, prigodilo se je nekaj čudnega. Glej, kameni so klicali s tisočeriimi glasovi: »Amen, častitljivi oče! amen!« Zdaj je razposajeni dečak pokleknil pred svetega moža in spoznal svoje hudobno delo; Beda pa ga poln ljubezni vzdigne in mu reče: »Glej, moj sin! kameni govoré, kadar je treba božji besedi čast dajati.« — Da, tako je, kameni govoré, da se za božjo čast poganjajo, kadar je treba. Saj je že prerok Habakuk pisal: *Kamen iz stene bo vpil, in les, ki je med sklepi v poslopju, bo odgovarjal.* — Ta čudež se je že veliko let tudi pri nas godil, in se še dandanašnji godi, pa mi ne pazimo nato. Veliko let že po-

slojpe vaše cerkve, ki je iz kamenja in lesa, govori glasno na vaša srca, pa še morebiti niste slišali in razumeli. Poslušajte toraj danes, kaj nam ta hiša božja, ta cerkev govori: kaj nam oznanuje naša cerkev 1. zunaj, 2. znotraj in 3. v svoji okolici? To bomo danes premišljevali. — Odprite božji besedi uho in srce!

I. Če cerkev ogledujemo od zunaj, vidimo:

1. da je proti solnčnemu vzhodu obrnjena. To ima svoj poseben pomen. Kakor sonce od jutra izhaja, tako ima tudi krščanstvo v jutrovi deželi svoj začetek, in kakor od jutra izhajajoče sonce naši zemlji deli svitlobo, gorkoto in blagoslov, tako tudi krščanska vera, ki izhaja iz jutrove dežele, prebivalcem zemlje deli luč in blagoslov, milost in zveličanje. Ta lepa misel je nazznanjena s tem, da je cerkev proti jutru obrnjena.

2. Če cerkev bolj natanko pregledujemo, vidimo, da je v podobi križa zidana; ima pa cerkev križ tudi vrh strehe ali zvonika. Kaj to pomeni? Da prebivalci tega kraja vero spoznavajo v križanega Jezusa in po nji živé; da je Kristus križani tukaj pričujoč; da se tukaj vsak dan nekrvavo ponavlja daritev sv. križa. Križ je znamenje naše vere, upanja in ljubezni; zato nam cerkev že od daleč kaže to znamenje. — Križ vrh cerkvene strehe ali vrh zvonika nam pa tudi kaže, da se bo to znamenje kdaj na nebu prikazalo, kadar bo Gospod prišel sodit žive in mrtve.

3. Če dalje pregledujemo zidovje cerkve, vidimo, kako vse veselo na kvišku kipi: visoka vrata, visoki stebri, visoka okna, visoka streha. Kaj to pomeni? To pomeni, kar so angeljci prepevali: *Čast Bogu na višarah!* To pomeni, kar nam mašnik pri sv. maši kliče: *Sursum corda — kvišku srca!* Glejte, žival, ki je le za žrtje in pozemeljsko rabo, glavo proti zemlji pobeša in v zemljo gleda, človek pa je lepe ravne postave, da svoje obličje k Bogu povzdiguje, pa ne samo svoje obličje, ampak tudi svoje srce, in to posebno v molitvi. Če kamenje in lesovje tako rekoč perute dobi in sili na kvišku, kaj bo naša neumrjoča duša neukretnejša in težja?

4. Posebno je pa zvonik, ki tako močno kaže na višavo. Zvonik je tisti pridigar, kateri, čeravno nima človeškega glasu, pa vendar neprenehoma opominja s sv. Pavlom: *Iščite, kar je gori... hrepenite po tistem, kar je zgoraj, ne pa po tem, kar je na zemlji* (Kol. 3, 1. 2). Zvonik je tisti veliki kazalec, ki zmiraj tje gori kaže:

Tam gori, o kristijan! je tvoj Bog, tam gori tvoja domačija, tvoj zadnji cilj in konec! Zvonik nam vedno kliče besede Gospodove: *Kaj pomaga človeku, če tudi ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi* (Mark. 8, 36), t. j. nebesa pa zapravi.

5. V zvoniku je ura; ta nas opominja, da čas hitro mine. Z vsako uro smo bližje groba in večnosti. Bodimo čujoči, zakaj mi ne vemo, katero uro Gospod pride in nas zakliče na sodbo; vsaka ura utegne za nas poslednja biti. Zato vsako uro prav obrnimo; vsaka ura naj nam bo kakor zlat denar, ki nam ga Gospod v roko stisne, da bi si ž njim zaklade kupovali na semnji sedanjega življenja za dolgo večnost! Ura bije in bije, pa kmalu nam bo poslednja ura odbila in prišla bo neskončna večnost. V večnosti pa ura več ne bije, tam pa neprenehoma doni: Zmiraj, nikdar, nikdar, zmiraj!

6. V vsakem zvoniku visijo zvonovi: kaj pa ti? Zvonovi budé in kličejo verne k službi božji in jih opominjajo k molitvi ob gotovih urah.

Zvon kliče verne k daritvi sv. maše. O, če je le mogoče, pojdite za tem klicem; zakaj karkoli bi dobrega delali, vendar ena sama sv. maša vse drugo dobro prevaga; nebeškemu Očetu boljšega ne morete v dar prinesiti, kakor če mu s skesanim in ljubezni polnim srcem v podobah kruha in vina darujete njegovega ljubeznivega Sina.

Zvon kliče ob nedeljah in zapovedanih praznikih in verne opominja ob teh dnevih Boga častiti in moliti, božje nauke poslušati in za dušo poskrbeti. O, nikar ne kradite teh svetih dnevor ljubemu Bogu in svoji neumrjoči duši, da bi jih obračali v lenobo, v prepovedana razveseljevanja ali še celo v časna opravila.

Zvon kliče in joka in opominja moliti za brata ali sestro, katerih duša gre čez tisti most, ki s tega sveta pelje v neskončno večnost. Kadar pa molite za dušo, ki se je s tega sveta ločila, mislite tudi na svojo lastno smrt: »Danes tebi, jutri meni!«

Zvon kliče in milo prosi, da bi šli pomagat nesrečnemu bratu, kadar mu ogenj žuga pohištvo in premoženje pokončati. Hitite na pomoč, kadar zaslišite biti plat zvona, in mislite na besede: *Kar hočeš, da bi drugi tebi storili, to tudi ti stori drugim!*

Zvon kliče in trikrat na dan, zjutraj, opoldne in zvečer opominja moliti angeljevo češčenje. O, nikoli ne opuščajte te molitve. Mislite ob enem, da je božji Sin človek postal, da nas je večnega

pogubljenja odrešil; počastite pobožno presveto Devico Marijo, ki si jo je naš Odrešenik za mater izvolil in jo je tudi nam za mater izročil na križu viseč. Kolikorkrat pobožno molite to molitev, zadobite odpustek za sto dni. Kako veliko škodo si tedaj delajo tisti, kateri to molitev opuščajo, in kako nevhvaležni so Jezusu, ker še misliti nočejo na dobroto njegovega odrešenja!

To, predragi moji! nas opominjajo zvonovi; bodite pokorni njih klicu, da se ne bo kdaj Gospod nad vami pritožil: *Kolikokrat sem vas hotel zbrati, kakor koklja zbira svoje piščeta pod perute, in niste hoteli!* (Mat. 23, 37).

Gledali smo zdaj cerkev zunaj, zdaj jo pa preglejmo še od znotraj.

II. 1. Precej pri vratih zagledamo kropilni kamen. Kaj ta pomeni? To nam cerkev pové, ker pri kropljenju z blagoslovljeno vodo moli s kraljem Davidom: *Pokropi me, o Gospod, s hisopom, in bom očiščen, operi me, in bom bolj bel, kakor sneg.* Kropilni kamen nam tedaj pravi, da tukaj je hiša božja, in nečistega bi ne smelo nič vanjo priti. S tem pa ni rečeno, da le nedolžni smejo notri, grešniki pa morajo zunaj ostati — potlej bi jih smelo pač le malo notri priti. S tem je le rečeno, da tû sem naj nobeden ne hodi s pregreho in grdobijo; da vsak, kdor je v grehah, naj s skesanim in spokornim srcem pride, kakor uni cestinar. Kdor je v grehah in jih ne obžaluje, in se jim noče odpovedati, ta naj raji zunaj ostane, zakaj tukaj najde le svojega sodnika.

2. Ko pa v cerkev pridemo, se naše oči najpoprej obračajo na altarje. Čemu so altarji v cerkvi? Odgovor: Da se daritev sv. maše na njih opravlja. Zato je v sredi vsakega altarja sv. križ v spomin, da se na tem povikšanem in posvečenem kraju ponavlja Jezusova smrt na križu. Altarji imajo podobo groba, v vedni spomin, da so prvi kristijani na grobeh sv. mučencev daritev sv. maše opravljali in s tem tudi koščice svetnikov počastili. Zato se še zdaj pri blagoslovljenju altarja ostanki svetnikov v altar vložé, in če ni teh svetinj na altarju, se ne sme maševati.

3. Na velikem altarju vidite tabernakelj, in v njem prebiva Jezus Kristus v presvetem altarskem zakramentu. Iz tabernakeljna nam kliče glas: Ni zadosti, da sem vas ljubil do smrti na križu, jaz vas še zmiraj naprej, notri do konca ljubim; jaz še zmiraj v sredi med vami ostanem in jaz hočem biti vaš Bog, in vi bote moje sveto ljudstvo. — Iz tabernakeljna se nam sv. ob-

hajilo deli. Iz njega nam Jezus kliče: *Pridite k meni vi vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil! . . . Ostanite v meni in jaz v vas . . . Kdor od tega kruha je, bo živel vekomaj.* O, kdo more tabernakelj in veliki altar pogledati, da bi se njegovo srce od ljubezni ne vnelo in proti nebu ne povzdigovalo!

4. Ta-le kraj, kjer jaz zdaj stojim, prižnica, je kraj božje besede, katera se vam čista in nepopačena oznanuje, kakor jo Cerkev zapoveduje verovati. Prižnica nam kliče: Veliko jih je želelo slišati, kar vi slišite, in niso slišali. In veliko jih želi še danes slišati, kar vi slišite, pa jim ni dano slišati evangelija. Milijone ajdov je, kateri bi evangelij z najživejšo vero sprejeli, pa nikogar ni, da bi jim ga oznanoval. Gorje vam! Vam se bo, če božje besede ne poslušate in ne spolnujete, v dan sodbe hujše godilo, kakor paganom, katerim evangelij ni bil oznanovan. Gorje vam krščenim nevernikom, vi ste že sojeni; zakaj kdor ne veruje, je že pogubljen. — Tako je prižnica že sama na sebi pridiga.

5. Zelo pomenljiv je krstni kamen. Tukaj smo bili, ko smo luč sveta ugledali, v vodi in v sv. Duhu očiščeni od izvirnega greha, bili smo v božje otroke posvečeni in za božje kraljestvo prerojeni; tukaj smo trdo in sveto obljubili pri sv. krstu prejeta oblačila nedolžnosti čisto ohraniti in neomadeževano pred sodni stol božji prinesiti. Zdi se mi, kadar pogledamo na krstni kamen, kakor da bi nas resnobno vprašal, ali smo krstne obljube spolnovali ali ne? Oh, koliko jih je, ki morajo odgovoriti, da jih niso spolnovali, in morajo na krstni kamen s solznimi očmi pogledovati! Oh, koliko jih je, kateri se morajo po drugem kraju ozirati, kjer jim bodo kakor prelomovalcem krstnih obljub po sv. krstu storjeni grehi spet odpuščeni! In ta kraj je

6. Spovednica. Spovednica nam kaže neskončno usmiljenost božjo, katera z veseljem prejme skesanega grešnika, kakor zgubljenega in spet najdenega sina. Spovednica pa tudi na kaznovavno pravičnost božjo opominja nepopoljšanega grešnika. Spovednica trdovratnemu grešniku kliče: Ali hočeš nepopoljšan pasti v roke živega in pravičnega Boga? Ali hočeš v svojih grehah umreti?

7. In kaj pomenijo podobe? Mnoge podobe Kristusa in svetnikov, ki jih v cerkvi vidimo, naj nam bodo kakor odprte bukve, iz katerih beremo pobožne misli ljubezni, kesanja in svetega nasledovanja. Če vidimo križev pot svojega Zveličarja, naj nas to vnema, da tudi mi, kakor pravi Jezusovi učenci, voljno svoj križ nosimo in za njim hodimo. Če vidimo Marijo, nebeško Kra-

ljico, ali kako drugo sveto devico z lilijo v roki, mislimo si, da je čistost srca med čednostmi, kar je lilija med cveticami polja. Če vidimo častitljivega mučenca z orodjem, s katerim je bil mučen, in z vejo zmage v roki, sklenimo, da se bomo tudi mi srčno vojskovali zoper sovražnike svojega zveličanja; zakaj le če se bomo po postavi vojskovali, bomo krono prejeli. (II. Tim. 2, 5).

8. Predno pa cerkev zapustimo, poglejmo še tje na orglje — kaj pa te? Ali so samo zato, da ušesa razveseljujejo? Zato ne, ampak da se spolnujejo besede kralja Davida, kateri pravi: *Hvalite Gospoda z glasom trobente, hvalite ga s psalterjem in s harpami; hvalite ga z bobni in kori: hvalite ga s strunami in piščalmi! vse, har sôpe, hvali Gospoda!* (Ps. 150.) Mi sami nikoli ne moremo zadosti hvaliti Boga, ampak se moramo z vsemi glasovi in stvarmi skleniti, da hvalimo Gospoda.

Glejte, tako je vse podučljivo, vse tolažno, kar tukaj vidimo in slišimo; vse nas budi k pobožnosti in svetemu veselju.

III. Zdaj pa poglejmo še na okolico cerkve, t. j. na to, kar se vidi okoli nje.

Ko iz cerkve stopimo, najdemo sosesko mrtvih, ki so se s tega sveta ločili z znamenjem vere in spé spanje miru. Ta soseska je veliko večja, kakor živih, — tukaj jih leži že veliko sto, že veliko tisoč vaših sprednikov, sorodovincev, bratov, sester, starišev, otrok. Pač resnobne misli vas morajo obhajati, kadar hodite čez toliko grobov svojih ljubih. Še bolj pa mora vaše srce ginjeno biti, če to njivo božjo — pokopališče — ob luči vere preišljujete. Ti so živeli in trpeli, verovali, upali in ljubili, kakor vi — veliko izmed njih jih je grešilo, kakor vi. Zdaj so najbližje hiše božje pokopani. Kako lepo in tolažno je to za dobre! Tukaj počivajo in se vdeležujejo molitev, darov in milostij te cerkve — tukaj pričakujejo častitljivega vstajenja. So pa gotovo tudi nekateri med njimi, katerim vse to nič ne pomaga, ker so vekomaj pogubljeni. Kolikorkrat čez pokopališče greš, pomisli, da tukaj bo — in morebiti že kmalu — tudi tvoja domačija. Vprašaj se: ali bom mirno počival in enkrat srečno se zbudil — ali nesrečen? To misli še ob pravem času, in ne pozabi za mrtve vsaj pobožni zdihljaj k Bogu poslati: »Bog jim daj večni mir in pokoj!«

Okoli in okoli cerkve so vaše hiše, njive in travniki, — in to je soseska živih. Če je cerkev v sredi, okoli nje pa so prebivališča ljudij, to pomeni, da je krščanska soseska. To je pač lepa, pa tudi prav resnobna reč. Lepo je, če cerkev nad hišami čuje,

kakor mati nad svojimi otroci; če tako rekoč hiše v svoje varstvo jemlje, kakor jemlje koklja piščeta pod svoje perute. Iz cerkve izhaja vašim hišam časni in večni blagoslov. — Hiša božja v sredi soseske, to je pa tudi nekaj zelo resnobnega; taka soseska je krščanska, in mora čista in sveta biti. *Bodite sveti, kakor sem jaz svet!* kliče Bog kristijanom, kakor nekdam Izraelcem. V šotoru Izraelcev ni smel nobeden prebivati, kdor je bil nečist, in kar je bilo omadeževanega, je moralo iz šotora ven. Bog hoče to v duhovnem pomenu tudi od kristijanov. Torej ne trpite nobene pregrehe in hudobije, nobenega pohujšanja, nobene razuzdanosti med sabo. Naj vsak, kolikor je v njegovi moči, skrbi za poštenje krščanske soseske. To se bo najložje zgodilo, če vsak pred svojimi vratni pometa, za svojo hišo skrbi, da bo vsaka hiša v tej soseski, kakor mala, krščanska cerkvica. Sicer vam bližava hiše božje ne bo prinesla blagoslova, ampak prekletstvo.

Zdaj sklenem svoje govorjenje, samo to vas prosim, nikar ne pozabite, kaj nam govori ta hiša božja, kaj zunanje, kaj znotranje in kaj okolica cerkve. Tukaj se spolnuje, kar je prerok Habakuk rekel: *Kamen iz stene bo vpil in les, ki je med sklepi v poslopju, bo odgovarjal.* Če tudi nobene pridige ne slišite, kadar v cerkev pridete, vam cerkev sama glasno pridiguje. Ona nam oznanjuje, da tukaj je Bog pričujoč, da je Bog neskončno dobrotljiv in usmiljen proti nam, da ne zemlja, ampak nebesa so naša prava domovina, in nas uči, kaj je nam storiti, da pridemo v nebesa. O, poslušajmo in spolnujmo, kar nam oznanjuje hiša božja, in dvojni dobiček bomo imeli, prvič bomo hišo božjo spoštovali, drugič bomo mi sami tempeljni postali, živi tempeljni sv. Duha, po smrti pa stebri večnega, nebeškega tempeljna božjega. Amen.

† J. Ankrat.

2. Veliko dobro delo je: darovati kaj za cerkev.

Danes je tej hiši zveličanje došlo!

Luk. 19, 9.

Današnji praznik se imenuje praznik posvečevanja (žegnanja) vseh cerkvâ, zato ker obhajamo spomin na tisti veseli in srečni dan, ko so bile naše cerkve v službo božjo blagoslovljene ali posvečene. Vsaka cerkev mora namreč biti posvečena ali vsaj blago-

slovljena, da se sme v nji obhajati služba božja. Tisti dan tedaj, ko je bila kakšna cerkev blagoslovljena ali posvečena, ko se je v njej prvokrat obhajala služba božja in je Jezus prvokrat prišel na altar v podobi kruha in vina: tistikrat se je tudi o tisti cerkvi lahko reklo, kakor o Cahejevi hiši: *Danes je zveličanje došlo tej hiši!* Zato se današnja nedelja imenuje tudi Cahejeva nedelja! In ker je Bog od tistega časa, ko je bila kakšna cerkev posvečena, toliko in toliko milostij in dobrot ljudem dodelil, zato se spodobi, da hvaležno obhajamo spomin tistega dné.

Kakšna velika dobrota je posvečena cerkev za vsaki kraj, vas, trg ali mesto ali župnijo: to vse premalo pomislimo, premalo cenimo in čislamo. — Še le, ko bi nam bila ta dobrota odvezta, ko bi se, postavim, cerkev podrla, ko bi pogorela, ali bi jo sovražniki razrušili: še le potlej bi vedeli, kaj smo zgubili, potlej bi še le morebiti žalostno gledali za njo tisti, ki zdaj ne marajo za njo! Ali pa pomislite, kako žalostno je v neverskih, paganskih krajih, kjer daleč, daleč ni nobene posvečene cerkve. Ako vse to pomislimo, moramo pač spoznati, kako srečni smo, ker imamo toliko in tako lepih cerkvâ; moramo pač hvaležni biti našim prednikom, da so nam jih postavili, pa tudi vredni njih potomci moramo biti, da vsaj ohranimo, kar so nam zapustili, da popravljamo, kar je propadlo, da olepšamo, kar se je postaralo, da povečamo, kar je premajhno, da razširimo, kar je pretesno!

Zato stori veliko dobro delo, kdor za ohranjenje in olepšanje ali celo zidanje cerkve kaj pripomore. S tem se namreč deležnega stori vseh dobrih del, ki se godé v cerkvi ali z njenim posredovanjem. In da je temu tako, o tem vas hočem zdaj prepričati. Pazljivo poslušajte!

Vsa dobra dela, katera smo dolžni bližnjemu skazovati, se delé na dvoje: na telesna in duhovna dela usmiljenja. In glejte, nikjer se ne zgodi toliko teh del, kakor ravno v posvečenih cerkvah. Saj so cerkve tudi ravno zato posvečene, da se ta dela v njih opravljajo.

I. Poglejmo najpred telesna dela usmiljenja.

1. Lačne nasitovati. — Kakšen kruh, kakšna jed se lačnim lomi v posvečenih cerkvah? Ali ne nebeški kruh svetega rešnjega Telesa? ali ne kruh božje besede? Tu se zares tolaži duhovna lakota in koliko kristijanov bi omagalo na poti proti ne-

besom, ko bi se ne krepčali in podpirali s tem nebeškim kruhom? Tu je na ponudbo tisti kruh, ki vso sladkost v sebi ima; tu se lomi tisti kruh, ob katerem se živé naše duše. Kdo pač sošteje vse duhovno lačne, ki so bili že nasičeni v tej cerkvi?

2. **Žejne napajati.** V naših posvečenih cerkvah neprenohoma tekó studenci milosti božje iz sedmerih curkov svetih zakramentov. »Tu teče boljša voda, kakor ona, katero je priklical Mozes iz skale; boljša, kakor ona, katero so zajemali iz Jakopovega vodnjaka. Kdor pije od navadne vode, bo še žejen; kdor pa pije od vode (milosti božje), katero Jezus daje v sv. zakramentih, ne bo žejen na vekomaj, ampak voda, katero mu on daje, bo v njem studenec vode izvirajoče v večno življenje. (Jan. 4, 13—14.) To se pravi: Voda milosti božje ga stori mirnega, zadovoljnega in srečnega, ne samo na tem svetu, ampak mu deli tudi upanje večnega življenja! — In kdo more pač našteti in imenovati tiste tisoče in stotisoče vernih kristijanov, ki so tukaj od te vode pili in so zdaj zveličani?

3. **Popotnike sprejemati.** Naš pesnik prav lepo pravi: »Prijatelji predragi, popotniki smo, iz ptuje dežele v domačo gremo!« Pač res, vsi smo popotniki, vsi živimo le kratek čas tukaj, in le hitro, hitro bo treba tudi nam od tod in v večnost. In na tej poti proti večnosti, kje je tista hiša, kjer vse ljubeznjivo sprejemajo in pogostujejo? Ali ni to hiša božja, posvečena cerkev? Tukaj prebivati, tukaj se shajati in muditi ima vsak krščen kristijan pravico, če ni izobčen. Če tudi sicer nima svojega doma, tukaj je vendar vsak faran doma, tukaj se vsi zbiramo, kakor sinovi in hčere enega in istega nebeškega Očeta!

In kdo more povedati, koliko trudnih potnikov, vernih kristijanov, je že tu se oglasilo, koliko jih je tu notri in vun hodilo, koliko tu počivalo in se gostilo?

4. **Nage oblačiti.** Tudi to delo usmiljenja se v naših cerkvah pogostoma opravlja. Novorojenega otroka prinesejo precej po rojstvu v cerkev, da tu dobi obleko krstne nedolžnosti, in če pozneje to obleko s smrtnim grehom raztrga, konča in zapravi, dobi po tem novo obleko opravičenja v zakramentu sv. pokore. In zdaj pa šteje vse tisoče krstov, kateri so bili tu podeljeni, in vse milijone spovedij, ki so bile tu opravljene, in reci, ali se res tu ne oblačijo goli in nagi?

5. **Bolnike obiskavati.** Naš usmiljeni Jezus, ki si je cerkev izvolil za svoje stanovanje, ali ne prebiva zato noč in dan

med nami, da je posebno v tolažbo revnim, bolnim kristijanom? Od tukaj hodi v podobi kruha po celi župniji, kjer je kakšen bolnik in umirajoč, da ga krepča in tolaži. — Oh, kolikokrat je že k obhajilu pozvonilo, kar stoji ta cerkev! Kolikokrat so že šli od tod obhajati vsako uro po dnevi in po noči! in koliko bi jih bilo brez tolažbe in sv. zakramentov umrlo, če bi tu ne bilo cerkve in sv. zakramentov! Zares od tod se posebno bolniki obiskujejo!

6. **Jetnike reševati.** Vsak grešnik v smrtnih grehah je jetnik hudičev; na verigi grešne navade in hudih strastij ga hudič neusmiljeno vlačí in skuša potegniti v večno ječo, če se mu še za časa ne iztrga. — In veste, kje se razvezujejo verige grešnikom? Ali ne pri zakramentu svete pokore? In kdo more šteti tiste trume rešenih, kateri so bili ravno pri spovedi rešeni sužnosti hudičeve?

Pa še drugi jetniki se tu rešujejo! Jaz mislim uboge duše v vicah. Po daritvi svete maše, po obhajilih, odpustkih in molitvah ali ni že bilo tisoče in tisoče duš rešenih iz vic? Zares, tu se jetniki rešujejo.

7. **Mrličje pokopavati.** Kadar kristijan umrje, prenesejo ga še v cerkev. Tukaj se opravljajo zanj sv. maše in molitve, tukaj se pojejo zanj psalmi, bile in libera, in od tukaj ga spremljajo duhovniki, služabniki cerkveni, k grobu, k večnemu počitku. Kakšna tolažba je za sorodnike umrlega, katerega z vso častjo in s cerkvenimi molitvami izročé posvečeni zemlji. Kaj bi bilo, ko bi cerkve, ko bi duhovnikov ne bilo, ko bi kristijan ne dobil cerkvenega pogreba po smrti? Ali ni tudi to velika dobrota, veliko dobro delo? In kdo more sošteti vse pogrebe, ki so se že tu vršili, vse mrličje, ki so jih od tod k grobu spremili? Zares, tu se mrličji pokopujejo!

II. Pa ne samo telesna dela usmiljenja se v naših posvečenih cerkvah opravljajo, ampak še bolj in še več: duhovna dela usmiljenja. — Ne bom vam na drobno in obširno vsako duhovno delo razkladal, ampak vas samo vprašam:

Ali ni to kraj, kjer se nevedni podučujejo v pridigah in krščanskih naukih? Ali ni to kraj, kjer duhovniki grešnike svaré na prižnici in v spovednici? Ali ni to kraj, kjer se daje dober svét vsem, ki dvomijo o verskih resnicah, ki si ne znajo pomagati v skušnjavah, ki ne vedó pravega stanu izvoliti? Ali ni to tisti srečni in ljubi kraj, kjer najde kristijan tolažbe v vseh stiskah in v vsaki

žalosti? Sam povej, moj kristijan, ali nisi ravno v cerkvi našel vselej tolažbe; ali te ni pridigarjeva beseda podprla, da nisi obupal, ali te niso orglje in pesmi zdramile, da si se potolažen vrnil zopet domov? Ali nisi ravno tu v cerkvi slišal in podučen bil, da moraš krivico voljno trpeti in razžalnikom iz srca odpustiti? In kje je še kak kraj, tako svet in tako ljub, kjer bi se toliko darovalo in molilo za žive in mrtve, kakor ravno tu v cerkvi? Zares, v posvečeni cerkvi se še posebno in obilno opravljajo vsa duhovna dela usmiljenja.

Zdaj pa pomislite, predragi moji farani! Kdor je kaj dal, pripomogel, delal ali daroval, da je bila ta cerkev zidana, ohranjena, opravljena in olepšana: ta je deležen vseh dobrih del, katera so bila opravljena v tej cerkvi od njenega začetka do te ure in ki se bodo še opravljala, dokler bo stala ta cerkev. Ali ni to čez vse tolažilna misel? in ali more kristijan kako boljše delo storiti, kakor če kaj daruje za cerkev?

III. Pa še ne kaj. Zakaj in čemu so postavljene naše cerkve? Ali ne za stanovanje Jezusu v najsvetejšem zakramentu? Kdor tedaj za cerkev kaj dá ali stori, to samemu Jezusu dá in stori! Kateri so cerkev zidali, so stanovanje pripravili njemu, ki je hotel biti popotnik med nami! in ki se je ponižal, stanovati v tej hiši! Kateri pripomorejo, da ima cerkev lepa in zadostna oblačila, tisti oblačijo Jezusa v njegovi nagoti! — (Z ozirom na to vam priporočam darovati za novi cerkvi, ki ju zidajo na Colu in v Zaplani).

In tu v cerkvi se bližnjemu najbolj in najizdatneje pomaga v telesnih potrebah. Kadar koli je kaka nesreča, kadar je lakota, požar, povodenj, toča, potres: ali ne pobiramo v cerkvi in ali se ne pravi to: lačne nasitovati, žejne napajati, popotnike sprejemati, nage oblačiti itd.? In če v cerkvi pobiramo in dajemo za misijone, ali za papeža — ali se ne pravi to, jetnike reševati?

Toraj smo videli danes, da je posvečena cerkev tisti srečni in ljubi kraj, kjer se opravljajo vsa telesna in duhovna dela usmiljenja! In kdor tedaj za cerkev kaj stori, se udeležuje vseh teh dobrih del in ima za dolžnika samega Jezusa, ki na sodnji dan poreče: *Lačen sem bil* itd. . . . *in kar ste storili kateremu najmanjših mojih bratov, to ste meni storili!* Amen.

Janez Ažman.

Enaindvajseta nedelja po binkoštih.

I. Lepota sv. Cerkve. — XXX. Katoliška Cerkev — jedino zveličalna.

Nebeško kraljestvo je podobno kralju,
kateri je hotel račun delati s svojimi hlapci.
Mat. 18, 23.

Precej prve besede v današnjem evangeliju so tako tehtne, tako presunljive, da človeku, kateri jih prav premisli, morajo globoko v srce seči. Mi vsi smo hlapci neskončno veličastnega Gosпода, Kralja nebeškega, kateri je pa tudi ob jednom naš neskončno sveti in pravični Sodnik. Kar se je zgodilo evangelijskemu hlapcu, to se bode zgodilo prej ali slej vsakemu izmeje nas: sleherni izmeje nas bo moral dati natančen račun o vsem svojem življenju. Le sreča za nas, da že naprej vemo, kaj bo obsegal ta račun, o čem bomo sojeni: imamo namreč že zdaj neskončno pravično sodnico, katera že tukaj na zemlji sodi z božjo pravico, ker je namestnica našega božjega Sodnika, Jezusa Kristusa, — menim sv. katoliško Cerkev. Ona nam natančno pové, kaj moramo storiti in kaj opustiti, ako hočemo kdaj obstati pri sodbi božji; ona nam pa tudi daje vse potrebne pomočke, da se moremo zvesto ravnati po njenem božjem nauku, zakaj naša sveta Cerkev, kot jedinoprava Cerkev Kristusova je ravno zato tudi edinozveličalna Cerkev na zemlji, in razun te Cerkve ga ni zveličanja. Pa ravno ta, sam na sebi vendar tako jasen nauk marsikaterega »omikanca« v oči bôde, da govori o nestrpljivosti katoliške Cerkve, ki vsacega obsodi, kateri njej ne pripada; in celo taki so, ki modrujejo nadalje, češ, kako je vendar bolj pametno in božji dobrotljivosti bolj primerno misliti, da se more človek v vsaki veri zveličati. S tako trditvijo pa sedanji brezverneži kažejo svojo nevednost, s katero pa vendar mnogokrat zapeljejo v dvome ali zmote kacega lahkomišljenca. Zato vam hočem danes razložiti, kako da je katoliška Cerkev jedinozveličalna naprava Kristusova na zemlji, in videli boste, da ta nauk ne nasprotuje, ampak je popolnoma primeren: 1. človeški pameti, 2. božjemu razodenju, 3. krščanski ljubezni.

I. Tisti človek, ki trdi, da je vsaka vera dobra, da se v vsaki more Bogu služiti in zveličati, ne kaže dosti razuma. Že vsak posvetni gospodar ima pravico določevati, kako mu naj njegovi hlapci in njegove dekline služijo in delajo, tega ne pripusti njih samovoljnosti. On zapoveduje, pa daje tudi plačilo. Kdo bo tedaj dvomil, ali ima to pravico tudi Bog, najvišji Gospod nebes in zemlje? Če toraj Bog sam določi, kakor hoče: da bi ga molili, mu služili in se zveličali, se mora vsak natanko po tem ravnati. Kolika predrznost, če bi kdo rekel: Kaj mi je mar za razodenje božje, jaz verujem in delam, kakor se mi zljubi. Take prevzetnosti Bog gotovo ne more brez kazni pustiti!

Bog se je v svoji neskončni ljubezni in usmiljenosti ljudem res razodel. Govoril je s prvima človekoma v rajju, govoril po Mojzesu in prerokih, govoril slednjič po svojem jedinorojenem Sinu s človeštvom. Ako tedaj pametno mislimo in sklepamo, moramo reči: »Ker nam je Gospod Bog sam razodel skrivnosti, ki jih moramo rabiti v svoje zveličanje, tedaj ni več naši volji prepuščeno, da bi vsak, kakor bi se mu zljubilo, Bogu služil ter se zveličal. Tisti, ki bi tako mislil in tako govoril, da je vsaka vera dobra in je vse jedno, v kateri kdo živi, kako neumnost trdi, kako nečast Bogu dela. Le poslušajte! Če bi bila Bogu vsaka verska služba prav in po volji, potem bi mu bilo vse jedno, ali bi mi njega samega živega Boga častili in molili, ali pa kot pagani malike iz lesa in kamena, ali se bi s Turki držali mesenega Mohameda, ali z verniki Kristusa Najsvetejšega; ali bi z judi Jezusa križali, ali ga pa s kristijani molili; potem bi bilo Bogu vse jednako, ali mu s katoliško Cerkvijo opravljamo nekrvavo daritev sv. maše, ali jo s krivoverci zavržemo, ali imamo vseh sedem zakramentov, ali samo tri, dva, jednega, ali celo nobenega, ali se damo krstiti ali ne. To bi bilo tedaj neskončno svetemu Bogu vse jednako? Zares, tak verski vnemarnež, kateremu je vsaka vera prav, si misli Boga kot slabotnega človeka, ki sedi na svojem tronu ter se trese pred ljudmi in govori: »Če sprejmete moje razodenje, je prav, če ga pa zavržete, je tudi prav; če spoznate mojega jedinorojenega Sinu Jezusa Kristusa, sem prav vesel, če se pa zanj ne zmenite, si tudi iz tega nič ne storim; če Jezusa molite v sv. rešnjem Telesu, je prav, če pa s krivoverci tajite njegovo pričujočnost, no, tudi nič ne dé!« Jednako, glejte, mislijo vnemarneži! V svoji zaslepljenosti trdijo, da pri Bogu jednako veljajo laž in resnica, vera in nevera,

pravica in krivica. Tako daleč zabredejo. Božjega usmiljenja pri velikem delu odrešenja čisto nič ne razumejo. Ko pravijo, da je vsaka vera dobra, s tem tudi pravijo: Neskončno modri Bog je prav nemodro ravnal, in prav brezpotrebno je bilo, da je svojega Sinu na svet poslal, da je ta v tolikem zatajevanju po zemlji hodil, svoj nauk oznanoval in božjo resnico celó s smrtjo zapečatil. Čemu je potem Kristus Cerkev ustanovil ter je zapustil svoj nauk, svoje zasluge, svoje pomočke milosti; čemu vse to, ako bi bilo vse jedno, katero vero kdo ima, če bi se brez vere na Jezusa Kristusa brez njegovega zasluženja, brez zakramentov, brez njegove Cerkve mogel zveličati? Oh ne, predragi! med nami ga ni, ki bi se hotel brez Jezusa zveličati! med nami ni tacega brezbožneža pričujočega, saj vemo, da tacih cerkev je k večjemu kaka kréma. Kdor ima zdravo pamet in dobro voljo, spozna, da človek ne sme po lastnih dozdevkih Bogu služiti, ako se hoče zveličati. Vsaka beseda, vsak nauk, ki pride iz božjih ust, je resničen in svet, in nobenemu ni na voljo dano, ga verjeti ali zavreči, ako noče Boga laži obdolžiti in njegove jeze izvabiti. Vsako povelje in vsak pomoček, ki ga je Kristus zavoljo našega zveličanja zapustil, je res potreben in koristen, in se moramo nanj ozirati. Vse pomočke zveličanja in ves čisti nauk Jezusa Kristusa pa najdemo le v katoliški Cerkvi, zakaj le ona je jedinoprava Cerkev Kristusova na zemlji in toraj tudi jedino zveličalna Cerkev Kristusova, kar nam brezdvombno potrjuje božje razodenje.

II. 1. Zveličar sam je rekel: *Jaz sem pot, resnica in življenje. Nihče ne pride k Očetu drugače, kakor po meni.* (Jan. 24, 6). *Bog je poslal svojega Sinu na svet, da bi bil svet po njem zveličan. Kdor vanj veruje, ne bo sojen; kdor pa ne veruje, je že sojen, ker ne veruje v ime jedinorojenega Sinu božjega.* (Jan. 3, 18). Po teh besedah Gospodovih nam nikakor ne sme biti vse jedno, ali vanj verujemo ali ne, ali se ravnamo po njegovem, ali po nauku katerega od Cerkve odpadlega; *nihče ne more*, piše sv. Pavel (I. Kor. 3, 11), *druzege temelja vložiti razun tega, ki je vložen, kateri je Kristus Jezus.* Če bi bilo vse jedno, katero vero kdo spoznava, ali pripada Cerkvi od Kristusa in apostelnov ustanovljeni, ali pa od raznih krivovercev ustanovljeni družbi, zakaj je pa potem Zveličar tako glasno svaril rekoč: *Veliko krivih prerokov bo vstalo, in jih bodo veliko zapeljali.* (Mat. 24, 11). Ako vam kdo poreče: *Glejte, tu je Kristus, ali tam, ne verjemite* (23), *ne hodite tje, ne hodite za njim!* (Luk. 17, 23).

Nasproti on ostro zapoveduje Cerkev poslušati ter pravi: *Kdor pa te ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očitni grešnik!* (Mat. 18, 17). Pa si bo kdo mislil: Saj pripadniki krivovercev 16. veka menda tudi verujejo v Jezusa Kristusa in njegov evangelij? Da! pa kako žalostna je njih vera! Še tisto, kar so obdržali od nauka Jezusovega in apostelnov, kako so popačili v teku časa, kako zmir preobračali in, kar so jedni trdili, so drugi zavrgli, tako da sami ne vedó, pri čem da so. Ali se pa sme s sv. vero tako ravnati ter jo spreobračati in preminjati, kakor obleko? Sv. apostol Janez (II. 9) grozi: *Kdor koli odstopi in ne ostane v Kristusovem nauku, nima Boga* (deleža pri Bogu). Apostol vsakemu zažuga, kdor kaj odstopi od prvotnega nauka; in to po pravici, ker Sin božji je zapovedal apostolom naravnost: *Učite narode spolnovati vse, karkoli sem vam zapovedal!* (Mat. 28, 20). »Vse« tedaj brez razločka; zakaj jeden nauk, jedna beseda Zveličarjeva je tako resnična in sveta, kakor druga; če bi samo jednega božjega nauka ne veroval, se bi silno pregrešil in moja osoda je odločena po besedah: *Kdor ne veruje, bo pogubljen.* (Marka 16, 16).

2. In čujte, predragi! kako so te besede Gospodove a p o s t o l i r a z u m e l i, kako so se pred vsako zmoto in krivovero tresli in kako natančni so bili zastran vere! Apostol Pavel piše Galačanom (1, 6—9): *So nekateri, ki vas motijo in hočejo preverniti evangelij Kristusov . . . zato vam rečem: Ko bi tudi mi, ali angelj z nebes vam drugače oznanoval, kakor smo vam oznanovali, bodi preklet.* To so svarilne, grozne besede! Sv. Pavel pravi: če bi celo on bil tako nesrečen, da bi od evangelija odstopil in včasih kaj drugega učil, kakor dozdam, naj bo izobčen, tako tudi vsak človek, vsaka stvar, celó angelj iz nebes. In zopet se bere v listu do Tita (3, 10. 11): *Krivovernega človeka se ogibaj; po jednom ali drugem posvarjenju, ker veš, da takšen je ves spačen in grešnik, ker je z lastno sodbo obsojen.* Res so trde te besede apostolove, ali izbrisati se ne dajo iz sv. pisma. Pa glejte! tu se ne govori o judih, turkih ali paganih, ampak o krivovercih, o človeku, ki hoče biti sicer kristijan, pa ne veruje vsega nauka Kristusovega, in je od Cerkve odpadel; taki, pravi apostol, je spačen in se sam obsodi (s svojo trdovratnostjo). In zato prosijo in roté apostoli vse vernike, naj niti pičice ne odstopijo od nauka Jezusovega in naj ne poslušajo krivovercev. *Prosim vas, bratje!* piše sv. Pavel Rimljanom (16, 17), *pasite nanje, kateri delajo razpore in pohujšanja, nauku nasproti, ki ste se ga vi naučili, in ogibajte se jih!* In še celo tako pohlevnega učenca

Janeza najedenkrat prešine sv. gorečnost, ko zavolj čistega ohranjenja vere piše v sveti jezi (II. Jan. 10): *Ako kdo k vam pride in ne pri- nese tega nauka, ga nikar ne sprejmite v hišo in ga nikar ne po- zdravljajte* (ne pečajte se z njim).

3. Lahko bi se vprašalo: Čemu ti resni izreki, ta svarjenja apostolov proti tistim, ki se ločijo od jedinosti Cerkve in vere? čemu toliko skrbij, toliko prošenj, toliko solzâ in zarotitev zvesto in nepremakljivo držati se vsake pičice nauka, ako bi bilo vse jedno, kateri koli veri kdo pripada, ali to in ono veruje, ali ne? Pamet in razodetje božje nam tedaj povesta, kako napačno in krivično je blebetanje: vsaka vera je dobra, v vsaki se more zve- ličati! Ne, prijatelji moji, le v pravi Cerkvi Jezusovi mora živeti in umreti, kdor se hoče veseliti kedaj v nebeški domačiji. Nešte- vilni so izreki svetih očetov, ki to resnico potrjujejo in sv. Cerkev je sprejela veroizpovedanje sv. Atanazija, ki uči: *Kdor hoče zveličan biti, mora se najpoprej katoliške vere držati. Kdor je ne ohrani cele in nepokvarjene, bo nedvomljivo pogubljen vekomaj*. Pa to je vendar strašno, si bo kdo mislil, vse, ki niso katoličani, kar tako pogubljevati! Ali ni to nasproti kršćanski ljubezni? Ni- kakor ne, prijatelji, bote precej razvideli.

III. 1. Nauk, da se le v katoliški Cerkvi more zveličati in da izvan nje ni zveličanja, se na prvi pogled dozdeva nekako trd. Toda, ali neha kaka resnica zato res biti, ker se nam trda zdi? Potem bi tudi morali papeža prositi, naj bi nam iz katekizma iz- brisali nauk, da bo pekel vekomaj trpel, ker tudi to versko resnico marsikateri nerad sliši. Pa kaj bi to pomagalo? Naj kdo veruje na pekel ali ne, zato on vse jedno neprenehoma kuri. — Marsi- kateri novodobnež pravi: Vendar je katoliška Cerkev neusmiljena, da vsem drugovercem zveličanje odreka! Pa kdo jim odreka zve- ličanje? katoliška Cerkev? Ne, predragi! ta skrbna mati nikogar ne pogublja. *Vsa sodba je pri Gospodu!* On sam je čez nevero izrekel sodbo pogubljenja. Kaj bo toraj prava Cerkev drugače govorila, kakor večna resnica sama? Ali bi potem še ostala prava Cerkev Kristusova? — In kdo bi mogel reči, da bi bila to ljubezen, in ne marveč grozovitost, če bi Cerkev krivoverce in brezverce iz same odjenljivosti bóžala, rekoč: »O, le ostanite v svojih zmotah, to nič ne dé, zato boste vse jedno zveličani in pridete v tretja nebesa! Ali bi mogla in smela prava Cerkev tako govoriti, ko so Bog in njegov jedino- rojeni Sin Jezus Kristus in njegovi apostoli ravno nasprotno go-

vorili? Ne, ampak ona se mora držati poprej izrečenih besedij Jezusa in apostolov.

2. Ali je pa potem Bog sam tako grozovit in krivičen, da bi jih milijone v pekel pahnil zato, ker niso v katoliški Cerkvi? Gotovo ne; ker pisano je: *Bog hoče, da bi bili vsi ljudje zveličani in k spoznanju resnice prišli.* (I. Tim. 2, 4). Tisti usmiljeni Bog, ki bi se bil, ne samo za ves svet, ampak celo za jedno samo dušo dal križati, tisti gotovo nikogar krivično ne pogublja. Kdor bo pogubljen, bo iz lastnega zadolženja, ker sam hoče. Ako bi kateri drugoverec dobro spoznal zmoto, v kateri živi, in bi bil tudi prepričan, da se resnica nahaja v katoliški Cerkvi, pa bi vkljub temu, ali iz strahu, ali iz časnega dobička, ali zavoljo višje časti, ali zavoljo sorodstva ali drugih vzrokov ne hotel sprejeti prave vere, kdo bo trdil, da je njegovega pogubljenja kdo drugi kriv, kot on sam.

Mnogo drugovercev se pa nahaja nevedoma in nezadolen v zmoti. Kdor je brez lastne krivde — samo po rojstvu ali odgoji — ločen od Cerkve, in misli, da v pravi veri živi, ali saj resnice išče, in po najboljši vesti voljo božjo spolnuje ter hrepeni se tako zveličati, temu se nebesa odrekati ne morejo. Akoravno on ni v vidni družbi s pravo Cerkvijo, je vendar ud njene duše. Že sv. Avguštin uči, da katoliška Cerkev takih nima za krivoverce, ampak za svoje ljube otroke. Vsi ljudje ločenih krščanskih družb so bili po sv. krstu sprejeti v pravo Cerkev Kristusovo, ker je le njej Zveličar izročil sv. zakramente, in ako nevedoma in nezadolen potem naprej živé v tisti družbi, spadajo prav za prav v katoliško Cerkev, oni so po svojem mnenju, da imajo pravo vero, katoličani, oni so z nami vred dediči nebeškega kraljestva. Ne po svoji zmoti, ampak vkljub svoji zmoti se morejo zveličati; vedno resnično ostane, da je katoliška Cerkev jedinozveličalna Cerkev Kristusova na zemlji.

In glejte, če se ona jedinozveličalna imenuje ter imenovati mora, zato ona nobenega človeka ne obsojuje in ne pogublja. Cerkev le pravi, da se tisti, ki se vedoma in prostovoljno od nje ločijo in trdovratno ločeni ostanejo, ne morejo zveličati, kdo pa in koliko jih je takih, tega Cerkev ne vé in ne sodi; svojega sodnika in tehtnico, na kateri se tehta, vsak nosi s seboj v svoji vesti. In zato tudi Cerkev resno vprašaje s sv. Pavlom (Rim. 14, 4) opominja svoje vernike: *Kdo si ti, kateri sodiš tujega hlapca?*

Zato katoličan nikogar ne obsojuje, ker ne vidi v srce, ali je kdo prostovoljno in hudobno ali nevedoma v zmoti. Vedno se držimo zavoljo oseb zatega pravila sv. Pavla (I. Kor. 41, 4): *Gospod je, kateri sodi.*

Iz tega, prijatelji, tudi vidite, kako neopravičeno je govorenje ljudij, ki godrnjajo o nestrpljivosti in neusmiljenosti katoliške Cerkve, kakor bi ona v pogubljenje obsojevala vse, ki niso katoličani. Zmota samo na sebi ona obsojuje, z motencev, zabredlih bratov pa nikdar, temuč jih miluje in za nje moli. — Iz tega pa tudi sledi, da katoličan, ki vé, kaj da ima v svoji Cerkvi, če se dá zapeljati, skrivno ali očitno od svoje Cerkve odpade, določbe katoliške Cerkve skrivno ali očitno zaničuje in prestopa, ta nima izgovora, ta je nastopil pot proti peklu, njegova odgovornost je toliko večja in težja! *Vsak, kdor odstopi in ne ostane pri nauku Kristusovem, nima deleža pri Bogu!* Pamet in razodenje nam kličeta, da ni vsejedno, kaj kdo veruje, katere vere se drži. Katoliška Cerkev je edinoprava od Kristusa za zveličanje človeštva ustanovljena Cerkev; ali v dejanju in vidno, ali saj v duhu in željah mora vsak človek njej pripadati, ki se hoče zveličati!

O prijatelji! Kaka tolažba in veselje mora srce naše prešinjati misel: *Mi smo katoličani!* Brez vsega svojega zasluženja, le po previdnosti božji smo v njegovi pravi Cerkvi rojeni in vzgojeni. Dokler živimo, ne zabimo vsak dan se presrčno zahvaliti Bogu za ta dragoceni dar, svojo hvaležnost pa pokažimo s tem, da ga nehamo žaliti z vsakoršnimi grehi. — Da, usmiljeni Oče! poboljšati se hočemo po dobri spovedi in vrednem sv. obhajilu; in ako nas zavoljo grehov kaznuješ, le stori po svoji sv. volji; le jednega nikari, o Gospod, ne ugasni nam luči žive vere, ampak daj, da bomo vedno tvoje Cerkve zvesti otroci. Amen.

Ant. Žlogar.

2. Povrni krivično blago.

Potрпи z menoj, vse ti bom povrnil.
Mat. 18, 26.

Ko je kralj Savel, priseženi sovražnik Davidov, v neki bitki grozno smrt storil, prišlo je vse njegovo imetje v roke Davidove, kateri je po njegovi smrti bil očitno kraljem pozvan. A velikuđušni David premoženja Savlovega ni hotel pridržati, ter je dal

po deželi poizvedovati, je-li še kdo iz rodu Savlovega pri življenju, kojemu bi mogel skazati svoje usmiljenje. In ko je zvedel, da še živi neki dedič Savlov, po imenu Misfibozet, ki trpi veliko revščino, dá ga pred se poklicati ter ga nagovori tako-le: *Ne boj se! zakaj skazal ti bom milost zavoljo Jonatana, tvojega očeta, in ti bom vrnil vse njive Savla, tvojega očeta in ti boš vedno jedel kruh pri moji mizi.* (Kralj. 9, 7.)

Bratje moji! ne zdihuje li morebiti kateri siromak zavoljo tega, ker je njegovo premoženje v naših rokah? »Potrpi z menoj, vse ti bom povrnil«, dejal je hlapec v današnjem evangeliju. Ali si tudi ti, dragi moj, ki krivično blago v svojih rokah imaš, storil že tak trdni sklep? Si ti že namenjen povrniti krivično blago? Glej, na krasno slikanih stenah tvoje hiše prilepljene so morebiti solze zatiranih in ogoljufanih sosedov, in v veselje, ki te obdaja, mešane so kletve in rotitve onih, kojim se radi tebe krivica godi. Hočeš-li v posestvu krivičnega blaga umreti? Vedno odlagaš ter obljubuješ, a krivičnega blaga vendar le ne vrneš. Tako pridejo dnevi, minejo leta in ti še nisi vrnil, in predno se nadejaš, pride ura tvoje smrti, v koji je vračati že prepozno. V življenju najdeš vsakovrstne izgovore, s kojimi lepšaa svojo krivico, a pri luči brleče mrtvaške sveče, katero ti bode duhovnik ali kak prijatelj v roko dal, spoznal boš še-le jasno. kolika krivica da je ptuje blago pridržati. Da, celo na onem premoženju, koje se ti v življenju morebiti pravično dozdeva, bralo bode tvoje kalno umirajoče oko besede: »krivično blago«. Ako si pa hočeš to bridkost v smrtnem boju prihraniti, moraš z onim hlapcem v današnjem evangeliju klicati: »Potrpi z menoj (o Bog!)«, ter storiti obljubo: »vse bom povrnil.« Zato hočemo govoriti o povračilu krivičnega blaga, ter odgovoriti si na sledeča vprašanja:

1. Zakaj smo dolžni krivično blago povrniti in
2. kdaj smo dolžni krivično blago povrniti?

Ne želi svojega bližnjega blaga! velel je Bog na gori Sinaj in zdrava pamet nam pravi, da imamo vsakemu svoje pustiti in dati, ter bližnjemu vrniti, kar smo si po krivici prilastili. Pa ne-le zapoved božja in zdrava pamet, nego tudi lastna škoda iz pridržanega krivičnega blaga izvirajoča nas sili, da nepošteno pridobljeno premoženje vrnemo pravemu lastniku. Kajti kdor svojega bližnjega blaga nazaj ne povrne, on a) od Boga zastonj pričakuje odpuščenje svojih grehov.

Neki podložen je bil pri svojem kralju zatožen, da si je po krivem prilastil premoženje svojega bližnjega. Kralj zatožencu nič žalega ne stori, nego mu veli: Ako se v treh letih ne poboljšaš, boš k smrti obsojen. Strah pred smrtjo ga je tako pretresel, da se je ročno vseh grehov svojega življenja spovedal, jih noč in dan objokoval ter z najostrejšimi pokorili krotil svoje telo. Kralj pride po prvem letu k njemu, vidi spokornost in bridke solze spokornika ter pravi: Se še nisi poboljšal. Žalosten se nesrečnež jame še ostreje pokoriti in ko kralj po drugem letu pride, mu zopet veli: Še se nisi poboljšal. Še ostrejša pokorila si zopet naloži nesrečni revež, in glej! bliža se konec tretjega leta, kralj se zopet vrne, vidi izjokane oči ter medlo upadeno postavo spokornika in pravi: Zastonj je tvoje brezumno solzenje in zdihovanje, tvoji grehi niso odpuščeni, ti moraš umreti, ker krivičnega blaga nisi povrnil.

To, dragi moj! je prilika o grešniku, kateri ne povrne krivičnega blaga. In če tudi noč in dan zdihuje nad krivico, katero je učinil svojemu bližnjemu, če joče toliko solz, kolikor je kapljic v neizmernem morju, krivičnega blaga pa ne povrne, nima od Boga upati odpuščanja. *Kajti*, pravi sv. Avguštin, *krivica ni odpuščena, dokler krivično blago ni povrnjeno*. In tak grešnik stopi s težkim bremenom krivičnega blaga obložen pred ostrega sodnika, na sodbo brez milosti. Kajti ako po besedah sv. apostola Jakoba: *sodba brez usmiljenja* (čaka one), *ki ne skazujejo dela usmiljenja* (Jak. 2, 13.) ter se ne zmenijo za bližnjega, ki je v potrebi, ako pravim, je takim toli ostra sodba odločena, kaj utegne vsevedni soditelj poreči še-le njim, ki nočejo nepravičnega blaga pravemu lastniku vrniti. Njim veljajo besede, koje kliče Gospod po preroku veleč: *Gorje njemu, ki grabi, kar ni njegovega! Kako dolgo? On si grabi gosto blato* (t. j. on si koplje težko zemljo na svoj grob). (Habak. 2, 6.) Brez povračila tedaj ni upati odpuščanja grehov in zato je že v starem zakonu bila stroga zapoved, da se mora ptuje (krivično) blago štiri in petkratno povrniti. *Dajte tedaj vsakemu, kar ste dolžni* (Rim. 13, 7) nas opominja sveti apostelj Pavel in stari Tobija veli svoji ženi: *Glej, da jed* (kojo uživamo) *ni ukradena, kajti ukradenega ne smemo ne jesti, ne se dotakniti*. (Tob. 2, 21.)

Razun tega pa *b*) krivično blago tudi *d* o n a š a p r a v i č n o k a z e n. Solze zatiranih vdov in sirot in kri ogoljufanih revežev, s koje je krivično blago omadežano, vpije za maščevanje proti nebesom, dokler pravičnost božja v svojem srdcu ne kaznuje krivičnika. Ne samo da krivičnika v večnosti čakajo brezkončne kazni, ga posest ptujega blaga že tudi tukaj dela nesrečnega, kakor

najdemo to resnico strašno dokazano na zarodu Ahaba, kralja Samarijanskega.

Ta kralj je dejal nekdam svojemu sosedu, pravičnemu Nabotu: »Prepusti mi svoj vinograd, kateri meji na mojo palačo, dal ti bom zanj boljši vinograd, ali pa če si ti zdi bolj pripravno, ceno v srebru, kolikor je vreden.« Daleč bodi od mene«, odgovori mu Nabot, »dedščino svojih očetov drugim dajati.« Nad takim odgovorom razkačen piše Ahab v soglasju svoje soproge Jezabele pismo starašinom kraljestva, veleč jim, naj Nabota povabijo v svoj zbor, naj se delajo, kakor da bi mu kralj hotel skazati posebno milost, in naj ga za tem v zboru umorijo. In zgodilo se je po želji kraljevi. Nabot je bil umorjen in Ahab je postal krivični posestnik njegovega vinograda. A kri umorjenega, s kojo je bil kropljen krivično prilaščeni vinograd, vpila je proti nebesom in kmalo je na božje povelje vstal prerok Elija, ter šel k Ahabu govoreč mu tako-le: »To govori Gospod: zavoljo storjene krivice hočem nesrečo poslati nad tvojo hišo, tvoj rod nad zemljo uničiti in tvojo in tvoje žene kri bodo psi lizali na onem mestu, na katerem je tekla kri Nabotova. Ker se je pa Ahab vsled tega naznanila pred Bogom ponižal, ter poln bridkosti nad storjeno krivico svoja oblačila pretrgal, spokorno oblačilo oblekel, ter se po ostrem postu z Bogom spraviti želel, zato pravi Gospod: dokler Ahab živi, nečem kaznovati njegove hiše, zato pa bo zažugana kazen prišla nad njegove otroke. In tako je bilo. Ahabovi nasledniki, dediči nesrečnega vinograda niso imeli več blagoslova božjega. Njihov zarod bil je silno razširjen, a čez 15 let ni bilo več nobenega dediča iz tega rodu, vsi so bili po vrsti umorjeni (II. Kralj. 21, 19 in IV. Kralj. 10, 9.)

Tako se bo pravična roka božja maščevala nad vsemi krivičnimi posestniki ptujega blaga. Otroci očeta, kateri se zdaj srečnega šteje v posestvu krivičnega blaga, bodo nekdam v revščini in v siromaštvu zdihovali ter z grenkimi solzami objokovali pregrehe svojih prednikov. Ne čudimo se tedaj, ako v naših časih vidimo, da pobožni in bogaboječi ljudje, od raznih nesreč iznenadjeni, dostikrat pridejo ob vse svoje časno imetje. Kazen božja se na njihovem rodu spolnuje, pokorijo se za grehe svojih očetov, ki so jim krivično blago v premoženje zapustili, kajti Bog gotovo spolnuje, kar je po pobožnem Jobu zažugal, rekoč: *Bogatije, ki jih je požrl, bom izbljeval in iz njegovega trebuha jih bo Bog izlekel.* (Job 20, 15.) Kdor tedaj sebi in svojemu rodu noče brezmejne nesreče pripraviti, naj povrne krivično blago, naj zbríše solze jokajočih, zatiranih sirot, naj se s povračilom očisti krvi, s katero je omadežano krivično blago. Kdaj pa smo dolžni krivično blago povrniti?

II. Ker nam je neznano, koliko časa nam je od previdnosti božje še odmenjeno, se za večnost prav in vestno pripraviti, zato moramo a) ptuje blago povrniti brž, ko mogoče. *Ako od svojega bližnjega prejmeš oblačilo v zastavo, mu je daj nazaj pred solnčnim zahodom*, (II. Mojz. 22, 26.) tako se glasi zapoved božja že v starem veku in stari Tobija je učil svojega sina tako-le: *Kdor ti kaj dela, mu brž daj plačilo, in plačilo tvojega najemnika naj nikar pri tebi ne zastaja*. (Tob. 4, 15.) Toliko manj pa je, dragi moj, tebi dovoljeno, podedovano krivično blago pridržati, temveč, ako si ptuje blago ob solnčnem izhodu po krivici prilastiš, skrbi, da ga o prvem solnčnem zahodu spraviš iz svoje hiše v roke pravega lastnika. Dalje ko odlašáš, težje vračuješ in dalje ko zatiranim sirotam njih premoženje kratiš, večje narašča število solz, koje prelivajo, in ker vsaka solza za maščevanje iz nebes prosi, zato tudi sodba za te vedno ostrejša prihaja in račun vedno težji.

b) Posebno pa povračila ne smemo odlagati do smrtne postelje, kajti znalo bi se zgoditi, da nam Bog ne dovoli več časa, povrniti krivično blago, ter da prepusti, da umrjemo v sredi krivičnega imetja, kakor je storil s kraljem Antijohom. Ta kralj je bil oropal lepi jeruzalemski tempelj, si prilastil zlato in srebrno posodo, katera se je rabila pri službi božji, ter celo iz nje pil pri svoji bogato obloženi mizi. V posestvu krivičnega blaga je bil tako predrzen, da bi se bil najraje z barko po suhem in s konji po morju vozil, a krivično blago povrniti nikakor ni mislil. Toda naenkrat se oglasi pravičnost božja, preden je smrt potrkala na njegove rame. Loti se ga huda bolezen; črvi ga jedó pri živem telesu in strašne bolečine čuti v svojih obistih; zavržen leži na ptujem polju, ker zavoljo prevelikega smrada ni mogel nikdo v njegovi bližini ostati. Spoznal je, da ga kaznuje božja roka zato, ker si je po krivici prilastil zaklade templja. Začel je sam pri sebi resnobno premišljevat. Obljubil je, da hoče ne-le oropano blago povrniti, temuč tudi tempelj z dragocenimi posodami okinčati, da, celo iz svoje lastne zakladnice je obljubil pripomoči, da se služba božja v Jeruzalemu prav veličastno opravlja. Toda Bog ga zdaj več ne usliši. Pravična sodba je prišla čez njega, umrl je reven in večno nesrečen. Tako sklepa sv. pismo njegov žalosten životopis.

On ni našel usmiljenja, umrl je reven in vedno nesrečen, tako bodo angelji klicali okoli smrtne postelje vsakega grešnika, kojega duša je omadežana s krvjo in s solzami zatiranih sirot. Odrajtajmo tedaj, dragi moji, še ob času, kar ni našega, spominjajoči se besed psalmista, ki pravi: *Krivično blago konča kakor ogenj. Bolje je malo pravičnemu, kakor veliko bogastvo grešniku*.

(Ps. 36, 16.) Ti pa, ki pod težkim jarmom uboštva zdihuješ, ker so se drugi po krivici polastili tvojega premoženja, nehaj jokati, kajti tvoje solze nakladajo le težek račun zatirancu; briši si solze s krščanskim tolažilom: *Blagor žalostnim, ker bodo potolaženi.*
Amen.

Jan. Rotner.

Pogled na slovstvo.

A.

Marija, Kraljica svetega rožnega venca, prosi za nas! Tretji natis. Samozaložba; tiskal J. Krajec v Novem Mestu, 1895. — Na to drobno knjizico še posebej zato opozorimo, ker nam je došla — a prepozno, za rožnivenški praznik posebna pridiga, ki močno priporoča rožnivenško bratovščino in vse to, kar je treba storiti, da si z rožnim vencem pridobimo kar moč veliko odpustkov. Omenjena kujižica najprej vernikom prav toplo priporoča, naj pridno molijo sv. rožni venec, potem pa našteva in opisuje preobilne odpustke, ki se morejo dobiti v rožnivenški bratovščini. Po tej bratovščini se dá res velika dobrota nakloniti vernikom. Ako nima duhovnik prilike ustanoviti v domači cerkvi te prekoristne bratovščine, naj bi si vsaj dobil pravico za vpisovanje udov od prijorja dominikanov v Gradcu ter pošiljal imena v tak kraj, kjer je že ta bratovščina kanonično ustanovljena, n. pr. v Šmihelu, na Holmcu, v Št. Rupertu, v Lešah itd.

Naj ob tej priliki še posebno opozorimo na križarske odpustke v Belgiji. Kdor moli na križarske molke, dobi pri vsaki jagodi 500 dñij odpustka. Molki se lahko pošljejo v Belgijo blagoslovit, ali pa se kar tam naročijo; najnižja cena je 20 kr., najvišja pa 1 gl. 80 kr. V tej zadevi pa tudi že več časa blagohotno posredujejo č. gg. uršulinke v Ljubljani; do njih se lahko obrne, kdor želi takih molkov v večjem številu.

B.

1. **Daniel explicatus** a P. Fr. Salesio Tiefenthal, O. S. B., capitularii monasterii B. M. V. Einsiedelnensis in Helvetia, Professore in collegio s. Anselmi Romae. Cum permissu ordinariatus. Paderbornae. Apud Ferdinandum Schönlingh, Typographum et bibliopolam 1895. 8°. Str. 380. Cena 5 gl. 40 kr. — Znani razlagalec sv. pisma naznanja že v uvodu, kaj ga je nagibalo k temu delu: Časi nekdanji se mu zdé podobni sedanjim, prerokbe važne za sedanjost in bodočnost. Knjiga je razdeljena v dva oddelka: prvi podaje uvod, drugi pa razlago. Razlaga je oprta na izvorni tekst in se naslanja na stare in nove razlagalce. Vrsta tvarine ni vseskozi ista kakor v Vulgati; tako n. pr. se druží pripoved o Balu in zmaju s poglavjem o D. v levnjaku. Da so velike mesijanske prerokbe najzanimivejše, a tudi najtežavnejše, vé vsak pazni čitatelj sv. pisma. — Eksegetični vedi in njenim prijateljem je naš gospod razlagalec jako ustregel. Kdor ljubi sv. besedo, pa zraven tudi rad premišljuje, najde v tej knjigi najprijetnejše dušne hrane. Z razlago o 70 tednih se morda vsak čitatelj ne bode vjemal, kakor se tudi pisatelj teh vrst ne vjema. — Cela knjiga priča o natančnosti in uče-

nosti našega pisatelja, katerega Bog ohrani, da podá razlage še mnogih drugih svetih knjig.

2. Die Willensfreiheit des Menschen. Von Fr. J. Mach, k. k. Professor am Staatsberggymnasium in Saaz. Neue Ausgabe. Paderborn. Druck und Verlag von Ferdinand Schöningh. 1894. 8°. Str. 274. Cena 2 gl. 16 kr. — Pisatelju se vidi, da se je bavil z vprašanjem o prosti volji z veseljem, zaradi resnice, ne zaradi kakega predavanja ali javnega nastopa. Zato je pa knjiga tudi nekam dovršena, lahka in razvidna; pisatelj se giblje varno v težavnih točkah, preprosto v zamotanih pojavih. Najprej zavrača napačne nazore, bodisi na desni ali na levi, potem pa odločuje pozitivno, kaj je prostost volje, namreč prostost izbiranja, ali relativni indeterminizem. Nadalje pobiva ugovore, kaže prostost kot нравno zmožnost, razlaga imputacijo, govori o živalstvu, katero nima prostosti, in se ozira naposled tudi v zgodovino, kakor nam kaže razne nauke o prostosti volje. — Tako je knjiga bogata zakladnica dokazov, razlag in pojasnil o tem tako važnem predmetu, ki še vedno v prvi vrsti zanima učeni in neučeni svet.

3. Einleitung in die Geschichte der Philosophie. Die Gottesidee, die leitende Idee in der Entwicklung der griechischen Philosophie. Von Dr. Alois Otten, Professor der Apologetik und der Geschichte der Philosophie. Paderborn. Druck und Verlag von Ferdinand Schöningh. 1895. 8°. Str. 288. Cena vez. gl. 2-76. Tu imamo nekako zgodovino starega modroslovja. Že naslov knjige nam pravi, na kakšnem stališču obdeluje pisatelj svojo nalogo. Da je res ideja o Bogu glavna ali vodilna ideja starega modroslovja, tega nam ni treba kar nič dokazovati. Iz tega se pa vidi, v kako tesni zvezi je verstvo in njega nauki z modroslovjem. Zato je to delo modroslovno in apologetično ob jednem, četudi bi ne imelo še posebej apologetičnega značaja. Zlasti je zanimivo to, kar razpravlja pisatelj o razmerju razodenja in verstva. Ne samo strokovnjaku, ampak sploh omikancu bi se prilegalo razkladanje modroslovja po tej poti, na kateri spozna, da modrost vedno teži k Bogu. — Obsirneje ne moremo obdelovati knjige, smemo jo pa prijateljem prave modrosti in filozofije topla priporočati.

4. Der Geist des Katholizismus in der Lehre vom Glauben und von der Liebe. Von Dr. Jakob Kirschkamp, o. š. Prof. der Theologie a. d. Universität in Bona. Mit kirchlicher Druckerlaubnis. Paderborn. Druck und Verlag von Ferdinand Schöningh. 1895. 8°. Str. 334. Cena 2 gl. 40 kr. — To delo je nekaka apologija katoličanstva. V prvem razdelku govori o duhu katoliške vere, zakaj je primerna pameti, zakaj je trdna in brezdvomna, kaže razmero do modroslovja, vzor vede in vere v angelskem učeniku sv. Tomažu. Še veličastnejši duh se kaže v nauku o ljubezni. Da ga umemo, govori pisatelj najprej o naravni ljubezni in njenih učinkih, potem pa o nadnaravni, o oni »charitas«, ki druží kristjana z Bogom in ga dela podobnega »Božjemu prijatelju«. — Ni mi treba dolgo opisovati in ocenjati knjige, marveč rečem samo: Kdor ne čita rad popolnih in obsirnih sistematičnih del, ampak ljubi vneto in živahno pa ljubko pisavo v govoru sv. cerkve, on naj seže po tej knjigi, katera mu bo dajala mnogo pouka, obilne tolažbe in resničnega notranjega veselja.

Dr. Fr. L.